

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DERGİ

YIL : 10

SAYI : 116

AĞUSTOS 1971

İÇİNDEKİLER

Sayfa

TSE'de yeni dönem başlar- ken	3
Standardlaştırma ve kal- kinma	5-11
Standard dünyasından ha- berler	13
TSE markasına toplu bir bakış, marka alan firmalar ve üzerlerine marka konu- lan mamüller	14-17
Kollektörlü veya bilezikli elektrik makinaları fırçala- rı ve bunlarla ilgili parçalar- ın ad, biçim ve boyutları standartı	18-19
Tütün standartı	21
ISO, IEC Rekomandasyon- ları ve Türk Standardları ...	23
Summary Of Contents	25-31

NECATİBEY CADDESİ
ANKARA

31 Ağustos 1971 tarihinde basılmıştır.

BU SAYIMIZ

Türk Standardları Enstitüsü yönün-
den Eylül aylarının ilk günü, yeni bir yıl
için işe başlama zamanıdır. Enstitü perso-
neli yıllık izinlerini hep birlikte Ağustos
ayında kullanırlar; sadece acil işler için
nöbetçi bir kadro görev yapar. Bu sayımız-
daki başmakalesinde Faruk A. Sünter, ye-
ni bir iş döneminin arafesinde TSE perso-
nelini bekleyen işleri ele almaktadır.

AFNOR Genel Müdürü R. Frontard'ın
Kahire'de yapılan ONUDİ - ISO - ASMO
Sempozyumunda verdiği «Standardlaşdır-
ma ve kalkınma» konulu konferansın ce-
virisine de bu sayımızda yer vermiş bulun-
maktadır.

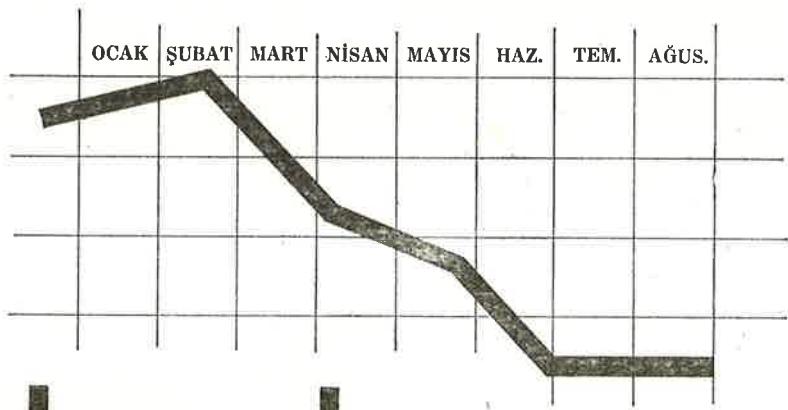

TSE tarafından ülkemizde başlatılan
standarda uygunluğu belirten marka an-
laşması tatbikatı ile ilgili bir açıklama ile
TSE markası alan firmaları ve üzerlerine
marka konulan mamüllerini gösteren bir
listeyi de iç sayfalarımızda bulabilirsiniz.

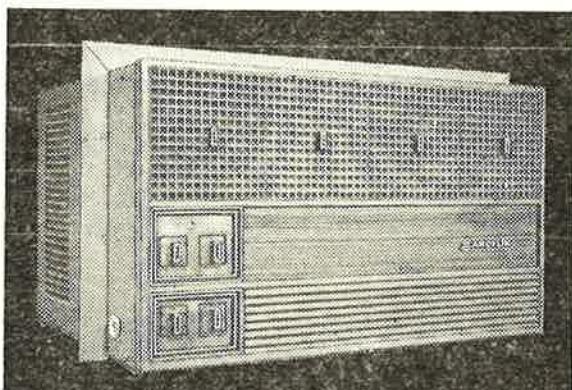

Okurlarımız, bu sayımızda, iki stan-
dardı tanıtıçı yazıları da bulacaklardır.

STANDARD

yaz sıcaklarında işinizin verimi düşüyor mu ?

Işinizin verimi, personelinizin çalışma şekline bağlıdır. İyi serinletilen bir işyerinde işten daha çok randıman alınır. Arçelik Klima Cihazı, yazın en sıcak günlerinde bile büronuzun havasını **son derece sessiz** bir şekilde soğutarak, elemanlarınıza canlılık ve neşe verir, iş veriminin düşmesini önlüyor. Arçelik Klima Cihazı havanın fazla nemini yokeder, havayı sürekli olarak **tazeler** ve **temizler**.

Bir çamlı dağ havasını teneffüs ederek çalışmak ne kadar hoş olur, değil mi?

ARÇELİK

*klima
cihazı*

Genel Satıcıları:

BEKO TİCARET A.Ş., Tel.: 49 00 39 - BURLA BİRADERLER ve Şub.: 45 52 00

Yeni Ajans — 99 (126)

TSE' DE YENİ DÖNEM BAŞLARKEN

Türk Standardları Enstitüsü personeli, yıllık izinlerini hep beraber Ağustos ayında kullanırlar, başka örgütlerde olduğu gibi üç dört aya bölünmezler. TSE bir ay nöbetçi bir kadro ile acele işleri yürütür, fakat böylece onbir ay tam ve tüm bir çalışma yapar.

Eylül başı, böylece yeni bir yıl için işe başlama zamanıdır. İzinden dönen personel, dinlenmiş olarak 1971-1972 dönemini TSE programının eksiksiz gerçekleşmesi için çaba göstermeye hazırlanmaktadır.

★

İlk iş olarak standard hazırlama çalışmalarının ele alınması beklenmektedir: Hazırlık Grupları daha izine çıkmadan yeni standard taslaqlarını tamamlayıp, görüşlerini bildirsinler diye ilgili yerlere göndermişti. Bu bakımından Ağustos ayında, TSE kapalı olmakla beraber, görüşlerini hazırlayan ilgililer çalışmışlar ve bu süreyi değerlendirmiştir.

Simdi bir yandan gelen görüşlere göre bu taslaklara son şekilleri verilip Türk Standardı olmaları için gerekli formaliteler tamamlanacak; bir yandan da yeni konular ele alınarak taslaqlar hazırlanıp TSE programının tamamlanmasına çalışılacaktır.

★

Türk Standardları Enstitüsü, Eylül başında, lâboratuvar çalışmalarına da yeni bir hız verme zorunluluğu ile karşı karşıyadır :

— TSE Markası uygulaması gün geçtikçe gelişmekte ve yaygınlaşmaktadır. Simdiye kadar sözleşme yaparak TSE markası kullanmaya başlayan firmaların bu mamullerini sürekli olarak kontrol etmek, yeniden TSE markası almak isteyenlerin durumlarını incelemek, mamullerinin deneylerini yaparak sözleşme yapılmayıcağını meydana koyacak raporları hazırlamak,

— Yeni yapılacak standardlar için hazırlık gruplarının gerekli görecikleri deneyleri yapmak,

— Öbür gündelik işleri arasında TSE Lâboratuvarlarını bekleyen yoğun sorumluluk konularıdır.

Lâboratuvarlar bu duruma göre nitelik ve niceliklerini tamamlama ve artırma zorundadırlar.

Büyük ölçüde malî destek isteyen bu çalışmaların gereği gibi karşılanamamakta oluşu, ilgilileri üzmektedir.

★

TSE'nin Eylül başında yeniden hızlandıracağı işler, bunlarla da bitmemektedir :

Faruk A. SÜNTER

Milletlerarası alanda standartizasyonun gittikçe önem kazanması; hattâ standart olmadan ileri bir teknolojiye varılamayacağının açıkça anlaşılmış olması, bu yoldaki çalışmaları her tarafta arttırmıştır.

Milletlerarası işlerin gelişmesi yanında, bu yönde çalışan örgütlerin de sayıları artmakta ve TSE bunların çalışmalarına katılmak, memleketimiz çıkarlarını savunmak için çaba göstermektedir. ISO (Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı), IEC (Milletlerarası Elektroteknik Komitesi) AET (Avrupa Ekonomik Teşkilatı), Ortak Pazar, OECD, FAO gibi milletlerarası örgütlerin çalışmaları yanında 56 ISO üyesi ve 40 IEC üyesi memleketin millî komiteleri ve bunların yürüttükleri milletlerarası standard hazırlama sekreterliklerinin gerektirdiği temasların ne kadar yorucu olduğu ve ne ölçüde bilinçli kadroya ihtiyaç gösterdiği kolayca anlaşılır.

Yurt dışı sorunlar diye özetliyebileceğimiz bu çalışmalar yanında yurt içi diye tanımlayabileceğimiz sorunların da çözümlenmesi, TSE için kolay olmamaktadır :

— Elimizde bulunan bu dergiden başlayarak gerekli tanıtma işleri için yayın yapmak, yurd içinde sergiler hazırlamak, konferanslar, seminerler, kurslar düzenlemek,

— Kabul edilen standadları bastırmak, bunların katologlarını hazırlayıp yayılmak,

— Basınla, radyo ve televizyonla ilişkileri sürdürmek, hep TSE personelinin yeni dönemde de her vakıtki başarılarına ulaşmak amacıyla izleyecikleri işlerdir.

Bütün bu görünen işlerin arkasında gece gündüz demeden çalışan yardımcı kadroları da hesaba katmak lazımdır.

— 12.000 M² tutan TSE tesislerinin temizliği, bakımı, tamiri, yeni olarak muhafazası,

— Bütün yukarıda yazılı görevlerin başarıya ulaşması için daktilo, teksir, malzeme hazırlanması, evrak, dosya, P.T.T. hizmetleri gibi altyapı diyeBILECEĞİMİZ işler,

— ve nihayet yüzlerce kaynaktan toplanacak gelirleri izlemek ve gereğince harcamak için muhasebe çalışmaları,

Eylülde başlayan yeni dönemde TSE personelini bekleyen işlerin başlıcalarıdır.

Genel Sekreterinden en küçük işçisine kadar bütün TSE personeline yeni çalışma yıllarında da başarılar diliyoruz.

garantisi ile

**qüvenebile.
ceqiniz**

kable

an-ka

an-ka

SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

OKÇUMUSA CAD.

BANKALAR SARAYI

KARAKÖY

TEL : 44 73 07 - 49 01 37

**kauçuk ve pvc izolasyonlu
yeraltı, yerüstü, enerji,
tesisat ve gemi kablo-
ları ile,
her nevi kablolardar ...**

beti grafik

Standard — 127

Standardlaşırma

ve

Kalkınma^(*)

R. FRONTARD

AFNOR Genel Müdürü

Uluslararası Standardlaşırma Örgütü (ISO) nun dünyanın her tarafından 54 asil ve 11 muhabir üyesi vardır.

Bu toplamın 30 ya da 35 i —varışından çoğu— gelişmekte olan ülkelerin temsilcisi olarak kabul edilebilir.

Bu somut durum, gelişmekte olan ülkeler için standardlaşırmanın yararlı olmadığını söyleyenleri şüphe bırakmıyacak ölçüde yalanlamaktadır. Yapıları ve sorunları birbirinden çok farklı ülkelerin, uluslararası enstitü ya da bir enstitü cekirdeği kurarak insan ve para olarak ISO'ya yardım etmeleri ve milyonlarca dolar ödemelerini toplu bir yılılma kabul edemeyiz e'bette.

Büyük bir örgüt olan ONUDİ'nin de ISO'ya ve özellikle Kalkınma Komitesi olan DEVCO'ya yardımları da, olumlu bir durum olarak burada belirtilmelidir.

Bütün dünyada, standardlaşırmanın kahramanlık dönemi olarak niteliyeceğim dönem bugün sona ermiş görünüyor. Aydin öncüler, —burada ASMO'yu kurulanları da selâmlıyorum.— gelişme seviyeleri ne olursa olsun bütün ülkelerde standardlaşırmayı cesaretle ele almışlardır. Biraz iyimserlikle söyleyebirim ki, artık bu düşürüyü savunma çağda kapanmış, standardcılarning çabaları pratik sorumlular ve somut gerçekleştirmeler üzerinde yoğunlaşmıştır.

Bu demek değildir ki, yarına dönük programlarda, sabırlı çalışmalarları ve inandırıcı gösterileri, henüz bu çabaları bilmeyen ve bu çabalarla inanmayanları yola getirmek için yer almayacaktır. Kipling'in dediği gibi, bu husus ayrı bir konudur. Bu aydın dinlevici karşısında, standardlaşırmanın varlığı, ilke ve yöntemleri bilindiğini kabul ederek konuşuyor, pratik bir düzende duruyorum.

Birkaç veri ve temel ilke :

Her seyden önce, birkaç veriyi ve tecrübelерden elde edilmiş bazı temel ilkelere hatırlatmama iznini zi rica edeceğim.

Ulusal ihtiyaçların özeliği diyeceğim sev, bu temel verilerden biri gibi görünüyor bana.

ISO, standardlaşırma ihtiyacının su seviyelerde kendini duyurduğunu biliyor :

- Dünya,
- Uluslararası, bölgesel,
- Ulusal,
- Mesleki,
- İşletme.

Dünya çapındaki çalışmanın üstünüğünü kabul etmeyen hiçbir ülke yoktur sanırım. Sözelisi, AFNOR'da çalışan mühendislerin çalışmalarının % 65'ini ISO çalışmalarına ilişkin görevler almaktadır. Bölgesel varaları da daha az değerli bulmuyoruz elbette. Bu, ASMO'va duyulan saygıdan dolayı söylemiş deçildir. AFNOR'un da faal ve inanmış bir üyesi bulunduğu Avrupa Standardlar Koordinasyon Komitesi (CEN) çalışmalarından edinilen tecrübeye dayanmaktadır. Su husus bir gerçektir ki, bugüne kadar, su hususlarda tam bir sonuca varılamamıştır.

— Ulusal ihtiyaçları, uygulama alanlarını ve standardlaşırma çalışmalarındaki öncelikleri tam olarak belirtecek hususları ortaya koymak.

— Yüksek seviyelere ulaşmak ve bu çalışmaları azaltacak Standardlara doğru gitmek.

Bugünkü dünyada, ulusal standard kurumlarının varlığı ve canlılığı, kalkınma ve standardlaşırmanın gelişmesi için en iyi şarttır.

H'c kimse «ulusal» olarak nitelendiremeyeceği bu anlayışı, öncemli bir düzeltme yaparak, «Standardlaşırma alanları ilkesi» olarak ifade edeceğim.

Standard konusu malın ticari mübadelelerle ilişkisi gözönünde tutularak, ekonomik alandaki görevi yönünden her standard ayrı ayrı incelemelidir.

Bunun ölçüleri standarddan standarda değişir. En çok kullanılan ölçü ise elbette uluslararasıdır. Fakat standard sorumu, aynı anlayışta olan ulusları ve hattâ çok kez

bütün dünyayı (uluslararası ticaret malları gibi) birleştirir. Tersine ancak pek az standard versel ve riler (sözelşî bina yapımında kullanılan malzemeler) ya da kısmî ihtiyaçlar (önemli bir örgütün malzeme standardları: elektrik, büyük şehir... gibi) yönünden yapılır.

Gelişmiş olsun ya da olmasın, her ülke, bu çeşitli ölçülerin biri ya da öbürü ile karşılaşmıştır standard yapımı konusunda.

Standardcılık sanatı, inceleme nin hangi seviyede elverişli olduğunu bilmektedir.

Bu gözlemlerin zorunlu sonucu olarak bu durum «siyasa dışı ilke» diyeceğim.

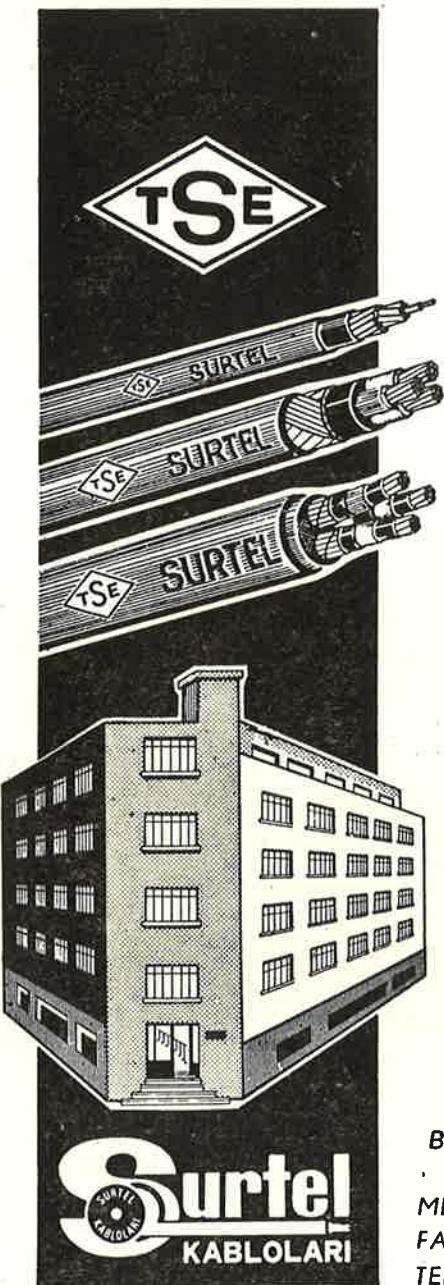
Gelişmiş ülkelerin coğunda ve gelişmekte olan ülkelerin hemen hepsinde, bir standardın uluslararası bir standard olarak kabulü bir egemenlik işlemi olarak kabul edilmektedir. Fakat bu işlem sivasal değil de ekonomik bir zorunluğa dayanmaktadır.

Sözelisi, kahve üreticisi iki ülke, genis okyanuslarla ya da yönetim bakımından büyük farklılıklar ısrılsalar ve hattâ diplomatik bağlantı kopuk bile olsa kahve dolayısıyle ekonomik menfaatleri olduğundan, bu ürûn yüzünden dünya alicileri ile iyi kötü bir bağ kuruyor, Standardlaşırmanın teknik-ekonomik tartışmalarına katlıyor ve başkaları ile konuşurken kendi lerini birbirine de yakın buluyorlar.

Bu sivasa dışı ilke, iç işleri bakımından da daha az önemli değildir, elbette.

Sivasal yakınlıklar ve etkilerin ortadan kaldırılması bakımından Standardlaşyon çalışmalarının bu sonucu elbette vabana atılamaz. Standardlaşyon enstitülerinin olağan statikleri, devletin olumlu desteği ile, çalışmalarında geniş bir özerklik tanıvır.

(*) Birleşmiş Milletler Sıraf Kalkınma Teşkilatı (ONUDİ), Uluslararası Standardlaşırma Teşkilatı ve Arap Standardlaşırma ve Metroloji Teşkilatı (ASMO) tarafından ortak olarak düzenlenip 19.22 Aralık 1970 tarihlerinde Kahire'de yapılan ONUDİ - ISO - ASMO Simpozyumunda ve rilen konferans.

BATI REKLÂM

garantisi altında imâî edilen
Yüksek kaliteli

SURTEL

enerji kabloları

Türk Standartları enstitüsünün kalite belgesini taşımaktadır. o/o 100 Türk sermayesi ile kurulmuş SURTEL fabrikasının kablolarını
GÜVENLE KULLANABİLİRSİNİZ.

1 Kv.	}	T, TT, TP, NYY, NYCY, NYFY
6 Kv.		ve her tip enerji ve kumanda kabloları
10 Kv.		imalâtına devam edilmektedir.

Pek yakında 15 Kv.lik yeraltı enerji kabloları piyasaya sunulacaktır.

SURTEL fabrikası, mamullerine karşı gösterilen büyük ilgiden kıvanç duyar ve teşekkür eder.

SURTEL KABLO SANAYİI

Anonim Şirketi

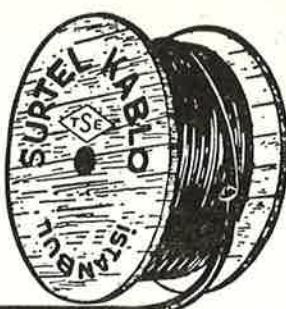
Bankalar, Okçu Musa Cad. No. 80

Karaköy - İstanbul

MERKEZ Tel: 44 65 83 - 49 97 90

FABRIKA Tel: 47 15 43

TELGRAF : Surkablo İstanbul

Standard — 128

Burada, dünya teknoloji alış verişini sorununa da genişçe yer verilmesi gereğini duyuyorum; bu na XX. yüzyılın en büyük sorunu diyorum. Standardizasyon, bazı halatları ortadan kaldırarak bu hırsısta da yardımcı olmaktadır.

Yüzyılın başlarında, bu soruna —gerçekte ve hukuk alanında— az gelişmiş bölgelere teknikleri ve teknisyenleri göndermek suretiyle sömürgeci bir yöntemle care bulmuştur. *Know how* denilen bu yöntemin izleri, çok gelişmiş bir ülkeye denenmiş bir teknığın az gelişmiş ülkeye götürülp hizmet sırasında öğretilemesi şeklinde, bugün de görülmektedir. Bu formülün öğretilik değeri gerçekten tartışılabilir.

Bu formülün, bir fabrikanın «anahtar teslimi» kurulması şekli de vardır ki daha pratik ve kabaklılığı bakımından belki daha ekonomiktir. Yabancı bir standardın tam bir kopyasını almak, hattâ uluslararası bir standardı avnen uygulamak her zaman mümkün olmaz, çünkü burada gelenekleri ve uygulamayı da gözönüne tutmak gereklidir.

Kabul edilmiş standardları kaynaklarına, el sanatlarına ve ihtiyaçlarına uydmak için her ülkenin yapması gereken bazı karmaşık işlemler vardır.

Standardının hüneri, ülkesinin ulusal kaynaklarına olduğu kadar dış satışlara olanak hazırlama bakımından uluslararası durumları gözönüne tutmalıdır.

Standardlaştırma ve Laboratuvar :

Sanavisim ülkelere coğunda, metroloji, bilimsel cihazlar, kalite kontrolü gibi birbirinden az ya da çok farklı olanları ayrı kurumlar halinde kurmak geleneği verlemiştir. (1). Bu tarihsel nedenlerle davandığı gibi uzmanlık gibi genel bir eflimize de bağlanabilir.

Tarihsel bağlarla ilgisi olmayan, öte vandan insan ve araç azılı ile karşı karsıya bulunan gelismekte olan ülkelere de bu gibi sorunlarla karşılaşmaktadır.

Sorunları böylece yeniden kümelendirmek cesareti arırmaktadır. Bu, aynı tasfiye isinin yapılmasını zorlu kılmaktadır. Söz gelisi, «metroloji» teriminin kullanmak, özellikle vasa! metroloji teriminin animsatırken öte vandan bütün sınırları metrolojiv ve bilimsel aletleri kapsıyor. Su ya da bu yorumu bağlı kalındığında soruna çözüm yolu bulunması da aynı olmuyor.

Fakat hemen her ülkede, aletlerle donatılmış bir Laboratuvarı olmasa da bir Standardlaştırma kurumu vardır.

Yürürlükteki standardlar, çok kez, ön araştırmalar ve deneylerle yapılmıştır. Bir deney çeşitli kez yapılmadıkça standarda bir metod ola-

rak konmaz, bir esas (maksimum ya da minimum) saptanmadan önceki yapımlarına temel olunamaz. Bu da uygulamalı araştırma laboratuvarlarını gerektirir.

Malların, dayandıkları standartlara uygunluğu ise bir kontrol yönetimi ile uygulanabilir.

İşletmeler seviyesindeki olası kontrol, bu seviyede bir laboratuvarı zorunlu kılar.

Enstitü sevivesinde sondaj yöntemiyle kontrol ise bir ya da daha fazla merkez laboratuvarını gerektirir.

Alış sırasında, alicilar da bir kontrol yaparlar.

Ek ve önemli bir yöntem ise, işletme laboratuvarlarındaki araçların ya da metodların, merkezi laboratuvardakiler ile devamlı olarak ayarlanmasıdır. Bu da genel metroloji ve standardlaşmayı ortaya kovar.

Bunun aksine, laboratuvarlar, ne kadar donatılmış olursa olsunlar amaçları önceden saptanmaz ise «bosuna» çalışmış olurlar.

1967 yılında Atina'da toplanan ONUDI toplantılarında, gelismekte olan ülkelere de bilimsel araştırmalara katılması uygun bulundu. Hattâ bunların, sanayie ilişkini laboratuvar araştırmalarına öncelik verilmesi tavsiye olundu. Çok kez, gelismekte olan ülkelere veveni laboratuvarlarında, en iyi yetişmiş operatörlerin düzenlemeleri çevirdiği, kadranları okuduğu deney sonuçları topladığı, sanayi ile hatalı bir ilişkili kurulmaması için her türlü tedbirlerin alındığı görülmektedir.

En iyi ölçü, onunla ilgili rakkamları önceden bir çerçeve dahilinde hazırlanmış olmasıyla tam olarak uygulanabilir (Standardlaştırılmış sonuc folyeleri, yanı standardlaşmanın venilenebileme düşüncesi içinde incelenmiş olması.)

En iyi sonuc folyu sınıfları olgularla ilgili olup bazı sonuçlar karar verilmesini etkiler (bir malin kalibüsü ya da redi, bir imalat yönteminin düzeltilmesi gibi). Büttün bu kararlarda standardlaştırılmış esaslar önemli rol oynar (sözelî, standard dışı sonuçlar bir yetkilinin gözü önüne serilir.)

Bu durum, özellikle gelismekte olan ülkelerde, standardlaştırma ve bilimsel cihazlanma ihtiyacını ortaya kovar. Bu bağı sazlamak için çeşitli çözüm yolları bulmak mümkündür. Standard Enstitüsü çok amaçlı bir teknik merkez ile güçlendirilir, uygulamalı araştırma ve denetleme laboratuvarları ile donatılır ya da özerk bir yönetimle, bir müsteri olarak başka teknik laboratuvarlardan yararlanır.

Bu çözüm volunun ilki Güney Afrika, Mısır, İran ve bir dereceye kadar da Rusya tarafından kabul edilmiştir.

İkinci ise İngiltere (BSI'nin güvenlikle ilgili bazı konular için bir laboratuvar kurduğunu animasyon) ve Fransa tarafından kabul edilmiştir. Fransa'da AFNOR'a sunulan standard tasarılarını hazırlık çalışmalarını yürütmen profesyonel «Standard Büroları», bir uygulamalı araştırma ve denetleme laboratuvarları başta olmak üzere bir teknik merkez ile donatılmış durumdadır.

Bu iki çözüm yolundan birinin öbürune üstünlüğünü iddia etmek biraz güçtür. Sunu belirtelim ki, gelismekte olan ülkelerde, tek laboratuvar kurma eğilimi vardır, halbuki sanayileşmiş ülkelerde, çok kez ikinci çözüm yolu kabul edilecek büyük boyutlu çeşitli laboratuvarlar kurulması yeg tutulmaktadır.

Eğer işletme sevivesine gereksek, bunların yalnızca denetleme laboratuvarlarına ihtiyacı olduğunu görürüz.

Bir standard Enstitüsü, bu laboratuvarları bir ulusal birlik halinde birleştirme yoluna aramalıdır. Bu amaca:

— onları, bir standardın kabulünden önceki araştırmalara ve deneylere ortak kılmalı (ulusal planla böyle bir değerlendirme olağan dışı savılmamalıdır.)

— onları, standardlara uyguluk deneylerine ve sertifikasyon yöntemlerine ortak kılmalıdır.

Standardlaşmanın Uygulama Alanları :

Bir Standardlar Enstitüsü, önceden yapılmış programlara göre sistematik olarak Standardlar yapmağa çalışan bir manyaklar kümesi olmayacağındır elbette. Bir Standardlar Enstitüsü, bazı sonuçları çözüm için bazı esaslar kabul edip yapıcı bazı tedbirler ortaya koymalı, bu sonuçlarla karşı karsıya bulunan yöneticilere, kamu hizmetlerine, sanayici ve tarımçılara bu yardım olmalıdır.

Bin tip standardlaşma programı yoktur elbette; işletmelerin çeşitli sonuçları enstitü için birer görev olarak ortaya çıkar her zaman.

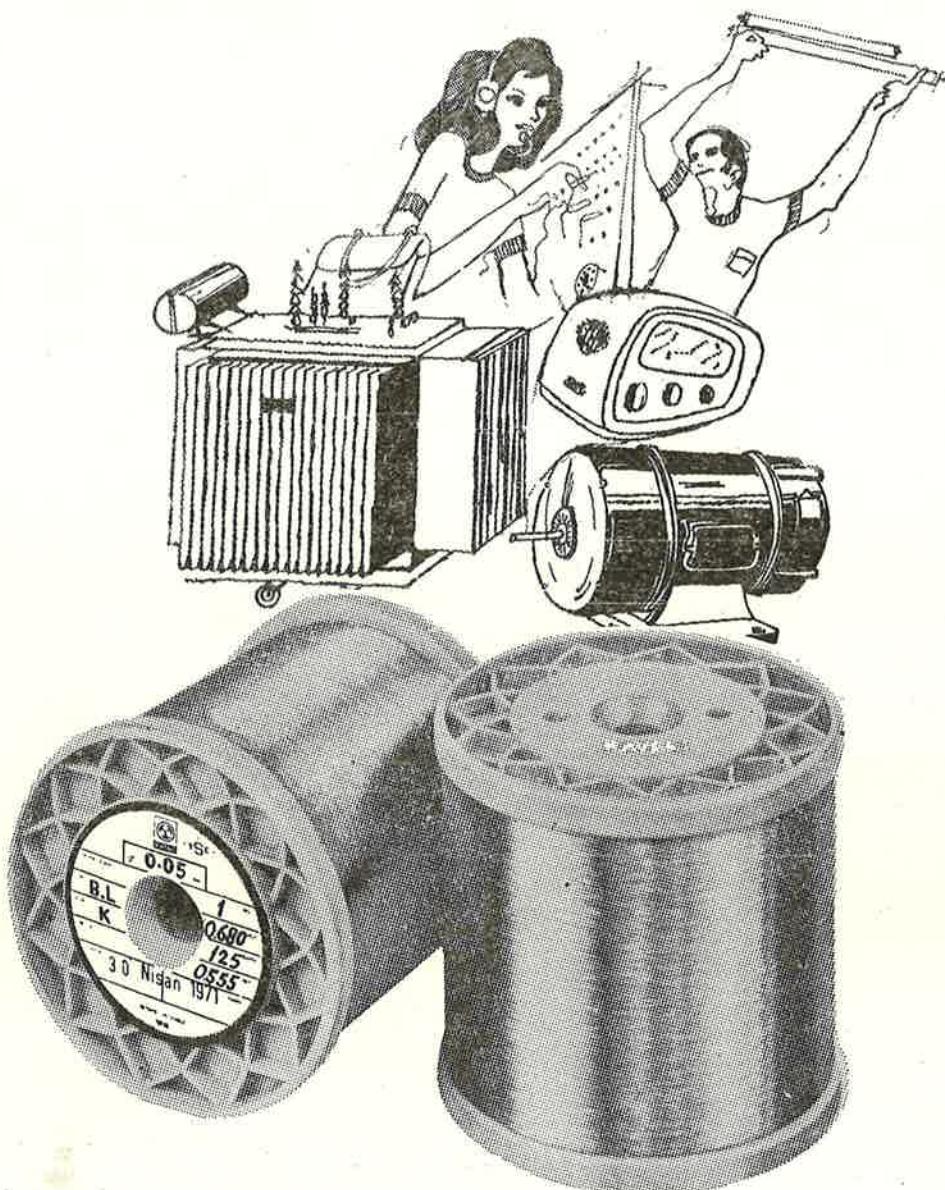
Ulusal Standardlaşma :

Ulusal Standardlaşma, özel bilgi ve yeteneklerivde katkıda bulunan çeşitli sanayi ve ticaret sektörünün, mesleki kuruluşları tüketicilerin, kamu kuvvetinin, bilimsel teknik ve araştırma kurumlarının işbirliği halinde çalışmalıdır. Sunu hemen ekleyelim ki, bu ara-

(1) Bununla birlikte, Rusya'da, tek bir kurum vardır ve Standardlar, Ölüler ve Ölçü Aletleri ve Kalite Kontrol Komitesi diye anılır, Fransa'da, Fransız Standardizasyon Derneği (AFNOR), standardlara uygunluk ulusal markası gibi kalite kontrol ve sertifikasyonu işini de üzerine almıştır.

Türk Standartları Enstitüsü TSE Kalite Belgesine sahip tek emaye bobin teli Kavel

ADMAR.

Transformatörlerde, elektrik motörlerinde, balastlarda, telefon santrallerinin rölelerinde, radyo imalatında ve otomobil şarj dinamolarında büyük bir yoğunluk

tarafından tercihan kullanılmakta olan KAVEL emaye bobin telleri, kalitesi Türk Standartları Enstitüsü Kalite Belgesi ile tescil edilmiş tek markadır.

Kavel Kablo ve Elektrik Malzemesi A.Ş. İstinye - İstanbul tel: 63 34 00

Standard — 129

da ulusal standardlardan ve uluslararası standardlaşturma ürünlerinden de yararlanılır.

Ulusal Standardlaşturma örgütü, bu çalışmanın yoğunlaştığı bir oactaktır. Merkezi seviyede bir isbirliğini saşlar ve çeşitli çıkarları, aralarında çok vakın bir isbirliğini teşvik ederek, bir noktada birlesdirir.

Herkes'in yararlanacağı şekilde, teknik bilgileri ve çeşitli alanlarda kazanılan tecrübe bir yerde toplamağı sağlar.

Gelişmekte olan bazı ülkelerde, birlikte yapılan bu teknik isbirliğine katılanlar iç'n bu durum bir yenilik sayılır. Bunların büyük bir merakla ortaya koydukları katkı bir tecrübeının tanıtıdır. Fakat, bu somut sonuçlar ortaya ne kadar geç konusunda görüş alıh verisi o kadar kötü bir yola girer. On tasarılar bir raportör tarafından hemen yarızımlı ve özellikle su hususlar üzerinde durulmalıdır :

İstihsal edilen sınai ürünler. Bu gibi ve güvenlikle az miktarda üretilen ürünler için, özellikle orta ve az önemli bir ithalatçı ülke, teknik şartları oldukça kötü bir şekilde koyabilir ortaya. Ülken'in doğanımı ile ilgili olmayan tüketim malları ile çabuk bozulan mallar için konu ciddî savılmalıdır. Bu gibi hallerde, tecrübe ne kadar ileri olursa olsun, sonuç o kadar uzun süreli olamamaktadır. Köken ülken'in standardlarına uygun yönünden ürünleri seçmek yolundaki dikkati, dövizin en iyi şekilde kullanılmasına vesile olur.

Aynı sorun, teçhizat malzemelerinden sözdedildiğinde ciddî yet kazañır. On ya da yirmi yıl sonra yedek parça yönünden karmaşık bir durum yaratacak olan cek çeşitli teçhizat malzemesinin büyük bir tehlike yaratıcı unutulmamalıdır. Bu gibi hallerde, en visi Uluslararası standardlara önem vermek, böylece köken ülkenin standard eğemenliğinden olabildiği kadar kurtulmak gerekdir.

İhrac edilen ham maddeler. İhracatçı ülke, teknik zorunluklara ve özellikle alıcıların analiz ve sınıflandırma standardlarına bovun egeceği yerde, bunların standardlarını yapmada rol oynamaya çalışmalıdır. Böyle bir baslangıç, ister istemez uluslararası plânda incelemezi zorunlu kilacaktır. Hindistan'ın mika konusundaki hareketi ile ISO'nun çalışmaları baslamış bu ülke ile Madagaskar tarafından yürütülmüştür.

İhracata dönük zanaat ürünler. Bu gibi ürünlere uygulanan standardlar vereldir; bu standardlar, modelleri kalıplaştırmayarak ve yaratıcı geleneği yok etmeyeerek gelenekle sağlanan kaliteyi korumak ya da yeniden verlestirmek zorundadır. Hicaz İhracat Ofisi

(OCE) ve Tunus Standardlaşturma Ofisi (OTUS), halı, deri eşya, gümüş eşya v.b. gibi seylerin standardlarını bu görüşle ortaya kovdular.

İhracat dönük tarım ürünler. Bu alandaki standardlar, tanımlamak, denetlemek ve özelliklerini uluslararası pazarlar için garanti etmek gibi hususları da gözönünde tutar. Bunlar, seçilmiş, elden geçirilmiş, sınıflandırılmış ve standardlara ya da işlenmiş ürünlerde uygulanır şekilde ambalajlanmış meyve ve sebzelerde uygulanır : Cezayir portakalları, Tunus hurmaları, Hindcavı, Fas'ın balık konserveleri. Mısır pamuğu gibi; Bazi hallerde çok sert uygulanan bir standardlara uygunluk markası bu ürünler aranır hale getirir.

Sıai amaçla kullanılan işlenmiş veya vari mamul maddeler. Rekabet eden mallarla karşılaşırak ihracatçıya tam bir garanti vermek söz konusudur. Burada bunnarla ilgili standardlar, düzenli ve denetlenmiş özelikleri tanımlayı, uluslararası pazarlarda denemis standardlardan yararlanarak, esas alır: Kâğıt hamuru gibi; Burada, standardlara uygunluk markası uygulanabilir.

İç pazar'a dönük sınai ürünler. Tam olarak yerlesmemiş tekniklere göre imal edilen mallara ulusal alıcıların güvenmemesinden dolayı karşılaşılan ciddî durum, bir ülkenin sanavilesmesinde önemli bir aşamadır. «verli malı a!» gibi geleneksel sloganlar, inacı bir vurdumduzmazlığı venmek iç'n veterli değildir artık. Alıcıya güven vermek ve onu alıstırmak bakımından ulusal standardlarla ilgi kurmak gerekdir. Standard Enstitüler, verilen garantileri teknik yorden de-

şerlendirmek için alıcıları veterince uyarmak amacıyla bazı mamullere yardım eli uzatmalıdır; buna arasında tohumlar ve yapı malzemeleri sayılabilir.

Son kullanıcıya dönük ürünler. Son olarak da bu gibi mallar üzerinde duralım: Seramik, cam, dokuma.. ulusal bir standardlara uygunluk markası, herkesce kabul edilebilecek biçim ve güce yani olumlu bir garanti olarak, bu tip mallar iç'n uygulanmalıdır.

İşletmede Standardlar.

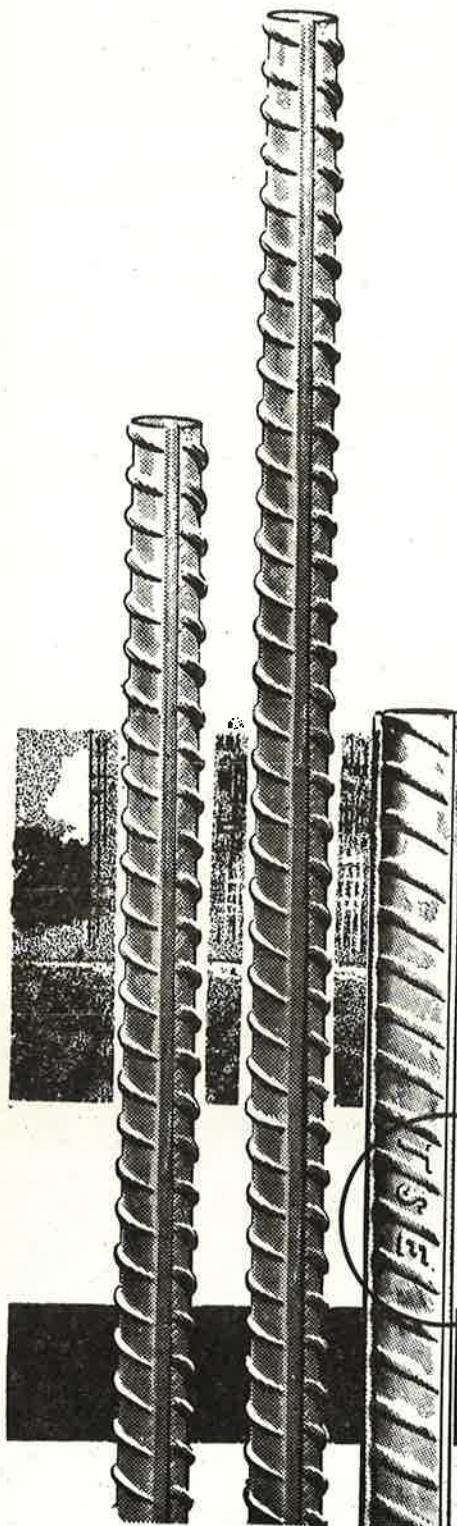
«İşletmede Standardizasyon» devimi, örgüt içindeki yenilenen surlarla çözüm yolunu arayan ve mamulleri bir örnekleştirmeyi düşündürmek ortaklığını ve sınai işletmenin bütün faaliyetlerini kapsar. İhtimamlı değerlendirilen çözüm yolları, geleceğe dönüktür. Mamulu kalitesi, bir çok ürünlerin amorti etüdleri bu arada anılabılır.

Bazı alanlarda, işletme standardları ulusal standardlara uluslararası standardlara dayanır. Öbür bazı alanlarda, işletme içi ve rile dayanmalıdır. Son olarak da işletme standardları, ülkenin genel cikarlarıyle bütün teskii ederek ulusal standard konusu ham maddeleri kullanmağa dönüktür.

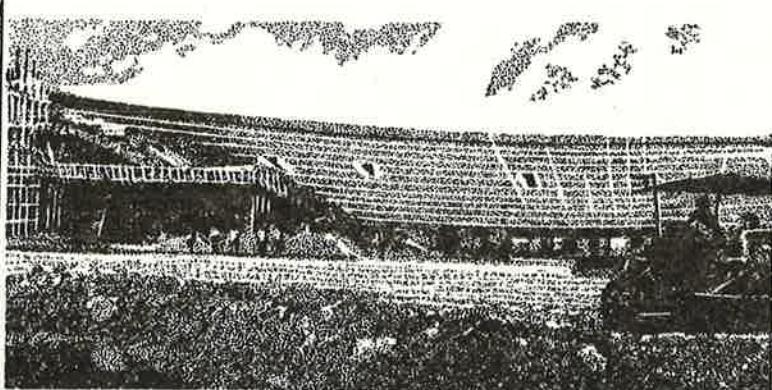
Gelişmiş ülkelerde, bu çalışma işletmelerin içinde kendiliğinden yapılır. Gelişmekte olan ülkelerde ise daha çok ulusal standard enstitülerinin içinde ve onların tâsvielerine uygun olarak ortaya konulur. Bir çok yetişmiş kimsenin düşüncesine göre, bir çok standard yapmakta, enstitü az standard yapmalı ve bunu yapacağı zaman ivi secmeli, işletmelerde uygulanınan ürünlerin üzerine ayrıntılara varana kadar eğilmelidir.

AFNOR Genel Direktörü M. R. Frontard, 1970 Eylül'ünde Ankara'da yapılan ISO Konseyi toplantısında görülüyor

**METAŞ
Nervürlü
IIIa Çeliği
Betonarme İnşaatta
%40 TASARRUF
Sağlıyor ***

Balkanların en büyük ve modern stadyumu olarak inşa edilmekte olan İzmir Olimpiyat Stadyumunda, tamamen Metaş Nervürlü IIIa çelikleri kullanılmaktadır.

TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ'nün garantisine sahiptir

METAŞ İZMİR METALURJİ FABRİKASI T.A.Ş
Kemalpaşa şosesi Işıklar Köyü girişi - İZMİR

**R. K. 458 - İZMİR • Telgraf: METAŞ - İZMİR
Telefon: 39740**

Gelişmekte olan ülkelerde temel güçlükler.

Karşılaılan güçlükler şu seviyelerdedir :

- Ülkevi yönetenlerin inancı,
- Sorunların değerlendirilmesi,
- Maddi araçların işleme konulması,
- Personel
- Yöntembilmi (méthodolog'e)

Ülkevi yönetenlerin inancı.

Kaçınılmaz hareketin elbette temelidir. Gelişmekte olan ülkelerin başında, eğer hükümet iradesi ve baskısı yoksa, çok kez uluslararası bir işbirliği yardım ile, kurumlar, ortaklıklar, üretici sendikalarının çalışmalarını hakkında genellikle aldatıcı bir görünüş vardır. Bu anlamda büyük gelişmeler yapılmıştır yollar boyunca.

Sorunların değerlendirilmesi.

Yâni amaçların, yapıların, araçların, bir ülkeye yapılacak işlerle ilgili yöntemlerinin önceden tanımlanması en güç işlerden biridir. Alışlımiş yöntem, bir yabancı uzmanlar grubu araştırmasının öngörülmesi ve yüksek kaliteli bir versel ekibe bunların tavsiyeler yapmasını.

Maddi araçların işleme konulması. Genel olarak, çok güç bir sorun değildir. Diğer sorular çözülmüşse bunun çözümü, bütçeye ilgili husus bir vana, kolaydır. Sunu hemen belirtelim ki, daima bütçe ile ilgili kısıtlamalar olmakla birlikte, bütün araçları merkezi laboratuvara toplamak iyi bir davranıştır.

Günlük işleri yürütmek için üç laboratuvara üç küçük araç verilemeyecek ve onlardan vararlanmak, yilda üç kez kullanılacak bir aracı merkezi laboratuvara sif gösterisini koymaktan daha vararlıdır.

Personelle gelince, en büyük sorun bunların yerleştirilmesidir. İyi bir temel kültürden ve veter sinai tecrübe üzerinden hareket edilerek, bir mühendis, bir kaç aylık ulusal standard uygulaması ile yetişirilebilir. 2-3 yıl ise sorunlara egemen olmak için veter de artar bile.

Mühendis olmayan bir yardımcı büyük hizmetler yapabilir ve komisyon sekreterliği sorumluluğunu üstlenebilir. Başkanlık ve Raportörlük için sanayiden, teknik merkezlerden, kamu kesiminden ya da teknik bakanlıklardan gelen yetenekli bir uzman şarttır.

Bu mühendis ve yardımcıların yetişmesi, sanayileşmiş ülkelerin standard enstitülerinde staj yaparak hızlandırılabilir.

Uluslararası İşbirliği.

Standardlaşmanın dünya kapsamında yerlesmesi için yapılan çalışmaların eskilığını ve önemini hatırlatmağa gerek görmüyorum burada. ISO ve IEC işaretleri hiç kimse için yabancı sayılmaz.

Bu örgütler tarafından ortaya konulan işbirliği çabası, herkes tarafından çok iyi bilinmektedir. Hükümetlerarası dünya örgütlerinin alışılmış araçlarla böyle bir gücü harekete geçirilebilmeleri için yıllık 16 milyon dolarlık bir bütçeye ihtiyaç olduğu, hesaplanmaktadır. Bu yapıldıktan, dünyada beşinci sıradır bir uluslararası standard yapımı olan ve çalışmalarının % 65'ini uluslararası standard yapmağa vonelten bir enstitü ele alınmıştır.

ISO, Uluslararası en büyük örgütlerden biridir. IEC de öyle. Her ikisi değerli ve gittikçe gelişen bir çalışma içindedir.

Gelişmekte olan ülkelerin çoğu, ISO ile (IEC için de aynıdır) bu tam bir işbirliği içindedir. Bir çok teknik sorunları, teknik komitelerde uzman göndermek ve kendilerine gönderilen teknik bilgileri uygulamak voluya çözümlemektedir. Biraz kabaca olacak amma, onların, bu gün 1500 rekamadasıyla bir kolleksiyona sahip ISO yöneticilerini faydalananarak dinledikleri, böylece vararlanacakları standardları ellerine geçirdikleri söylenebilir. Sonra bu kolleksiyona eğilerek, kendilerinde ortaya çıkan sorunları çabuk, somut ve kolayca çözümleyebilmektedirler.

Bu durumu gören ISO, 1962 yılında bir görüşme komitesi (DEVCO) kurmuştur.

DEVCO'nun ilk elde ettiği sonuçlar, «Standardasyon gelişmekte olan ülkelerin hizmetlerinde» adlı broşürde gösterilmiştir. Bir çok dile düzenlenen bu broşür, hükümetlerin ve ekonomik kuruluşların bilgisine sunulmak üzere ISO Sekreterliğinden istenebilir.

DEVCO, Birleşmiş Milletler Teşkilatının ve bu örgütün ONUDİ, UNESCO gibi ajanslarının standardlarının geliştirilmesi çalışmaları ile yakından ilgilenmiştir. Öyle anlaşılmır, gelecek yıllarda bu amaçla önemli tedbirler alınacaktır. Burada, 1967 Moskova toplantısından bu yana, DEVCO'nun, Birleşmiş Milletler Teşkilatının vukunda, andığımız ajanslarının temsilcileri anlasarak bir seri çözüm yolları hazırladığını anmak istiyorum. Bu çözüm yolları, Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyinin, Standardasyon alanında gelişmekte olan ülkelere yardıma öncelik verilerek bunların geliştirilmesi programına göre hazırlanmış temele dayanmaktadır. Bunları söylece belirtebiliriz :

— her ülkede, hükümetlerin yanında bir yer sağlayarak standardlaştırma çalışmalarını perçinlemek;

— Uzman, eğitim araçları, devnek ve laboratuvar tıchizati, teknik bilgi ve belgeler konusundaki muhtemel teknik yardım isteklerini karşılama olanaklarını sağlamak.

Coc yolu bu çalışmaları yanında, DEVCO, standardlaşurma alanında, özellikle eğitim, bilgi ve uzmanlar konusunda iki taraflı işbirliğini kabul ve bunları teşvik etmek gibi hususlarda da çalışmıştır.

Cenevre (1969) ve Ankara (1970) toplantılarının sonucu olarak, DEVCO, ISO'nun çalışma alanları giren konulara dönük çalışmaya da girişmiştir :

— Gelişmekte olan ülkelerde bütün standardların temelini tesis edecek geçerli ISO Rekomandasıyonlarını tesbit etmek. Yukarıda dediğimiz gibi, önemli beigelerle ilgili çalışmalar konusunda verimli bir sonuç vardır ortada; ama, ihtiyaçlar ve istekler göz önünde tutulursa oldukça küçüktür bu sonuç.

— İnceленen yeni konuların envanteri, gelişmekte olan ülkeler tarafından istenen konuları kapsamaktadır. Bu incelemenin sonuçlarını açıklamak için vakit erkendir. Fakat, gelişmekte olan ülkelerin ihtiyaçlarını karşılamak üzere ISO teknik komitelerine vol gösterecek niteğinde olduğunu söyleyebilirim.

SONUC :

Gelişmekte olan ülkelerin savavlaşmedeki güçlüklerine çabuk, basit ve pratik bir çare bulmayı standardlaşmadada aramak haksızlık olur ebtette. Her gün ISO Rekomandasıyonları ile Uluslararası Standardlaşmadada büyük gelişmeler yapıldığı, sorunlara bazı çözüm yolları bulunduğu da bir gerçektir.

Gerçek su ki, sanavilesme çok güç bir iştir. Gelişmekte olan ülkelerin başında, avdılalar, henüz tekninin ortaya çıkardığı sorunları çözüme tam yünelecek eğitimden yoksundur. Tam anlamı ile uluslararası standardlaşmadayı gerçekleştirmek, bu avdılalar için modern ekonomisinin temel görüntüsünü ivi seçmekte mümkün olabilir.

Standard çalışmalarının gerçek sonucu, teknik ve ekonomik ulusal bir kadrova ve bunların büyük görevye hazırlanmasına bağlıdır. Standardlaşmadır, ülkenin ekonomik faaliyette bulunan çevreleri - üreticiler, kullanıcılar, yöneticiler, profesörler, laboratuvara çalışanlar - arasında genellikle bir teknik araştırma iklimi yaratmayı ve onları bu sormut görevlere yöneltmeyi verleştirir. Standardlaşmadır, ülke içinde, ekonomi sorunlarına uygunan ulusal güçlerin yapıcı işbirliğini sağlar. Son olarak standardlaşmadır, bugün Uluslararası ekonomik işbirliğine doğru giden bütün dünyada geniş bir birleşmeyi sağlar.

Çeviren : M. U.

HEICO

GARANTİSİ
ALTINDA

**FLUORESANT
ELEKTRİKTE**

Rİ-Dİ-T-i-RÖR

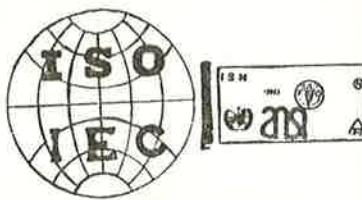
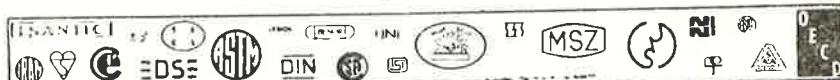
HEICO
FLUORESANT
BALAST
TRANSFORMOTÖR
VE
OTOMATİK REGÜLATÖR
FABRİKASI

Bankalar, Yanıkçapı Sokak No. 38 Karaköy
Tel: 44 33 37 - 49 57 74 - 49 89 38

be·ti·grafik 12 22 15

Standard — 131

Standard Dünyasından Haberler

CENECA, bir Sempozyum Düzenliyor

Fransa Millî Tarım Sergileri ve Konkurları Merkezi (CENECA), 1, 2 ve 3 Mart 1972 tarihlerinde, Paris'te «Tarımsal Üreticilerin Ekonominik Organizasyonu» konusunda uluslararası bir sempozyum düzenliyecektir.

CENECA Merkezi tarafından bu yılın Temmuz ayında, 61 ülkenin Tarım Bakanlıklar, bu sempozyuma davet edilmişlerdir. Tarım Bakanlığımızın da davetli bulunduğu bu sempozyum için Türk Standardları Enstîtüsü Başkanı Faruk A. Sünter'e, sempozyumda işlenecek ana konulardan seçeceği herhangi biri için bir tebliğ hazırlanması teklif edilmektedir. Hatırlanacağı gibi Sünter, CENECA'nın bundan önceki yıllarda düzenlediği uluslararası toplantılarla, oturum yöneticisi ve tebliğ sahibi olarak katkılarda bulunmuştur (1).

CENECA'nın bu defaki sempozyumunda, yukarıda belirttiğimiz ana tema içinde, şu konular işlenecektir :

1 — Çağdaş tarımsal ekonomide, üretim, pazarlar ve tüketim arasındaki ilişkiler.

2 — Tarımsal üreticilerin organizasyonunda değişik biçimler ve bunların pazarla etkileri (üretimin öriyantasyonu - üretim hacmi - kalite).

3 — Üreticilerin, sanayi ve ticaret sektörlerindeki ortakları ile ilişkileri.

4 — Üreticilerin, tarımsal gıda mamulleri imalat ve pazarlama çalışmalarına katkıları.

5 — Tarımsal üreticilerin ekonomik organizasyonu : Dünyadaki genel durum.

6 — Tarımsal üreticilerin ekonomik organizasyonu ve kamu otoriteleri.

(1) Bak. STANDARD Sayı : 86, Sayfa :
20 . 23

ISO, Takma Organların Uluslararası Standardlarını Hazırlıyor

Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (ISO), takma insan organlarının uluslararası standardlarını hazırlamak üzere yeni bir teknik komite kurulmasını kararlaştırmıştır.

ISO'nun bu yeni teşebbüsünde, dünya turizminin İsviçre'de ski parken kazaya uğraması, Avusturyalı bir dağcının Fransız Alplerinde, kayalardan yuvarlanması veya bir Amerikalı'nın İtalya'da bir otomobil kazası sonucunda ağır şekilde yaralanması gibi durumlarda bu kazazeler, bulundukları ülkelerin hastanelerine müracaatla, kendilerine sunulan organlar takılmasını isteyebilirler. Tabiatıyla bu insanlar, bir süre sonra memleketlerine döndüklerinde, takma organları yerlerinden çıkarılacak ve kendilerine değişik tipte yeni organlar takılacaktır.

Bu gibi durumlarda, çeşitli ülkelerde farklı cerrahî teknikleri ve aletler kullanılması ve malzemelerinin de farklı olması yüzünden zaten

man zaman güçlükler ve karışıklıklar ortaya çıkmaktadır. Diğer taraftan, insan bünyesinin çeşitli metal ve sentetik malzemelere karşı çok hassas olabileceği de bilinmektedir.

ISO üyesi olan 11 ülkenin millî standard kurumları, yeni kurulan teknik komitenin çalışmalarına aktif bir şekilde katılmayı kabul etmişlerdir. Bu çalışmalarda, Dünya Sağlık Teşkilatı, Uluslararası Cerrahlar Federasyonu ve Uluslararası Ortopedi Derneği gibi ilgili kuruluşlar işbirliği yapılması da öngörülülmüştür.

Hernekadar, kesin çalışma programı halen hazırlık safhasında ise de önceliğin boyutlar ve değişebilirlik (interchangeability), malzeminin kalite spesifikasyonları ve organları takma ve çıkarmada kullanılan aletlerin standardizasyonu gibi konulara verileceği beklenmektedir.

İş Adamları

TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ Okuyor

Türkiye ve Dünya'da cereyan eden iktisadi olayları yakından takip edebileceğiniz yegane gazete
TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ'DİR.

Abone İçin Müracaat :
Karanfil Sokak No. 56, Bakanlıklar - Ankara

MARKASINA TOPLU BİR BAKIŞ

Türk Standardları Enstitüsü'nce memleketimizde başlatılmış bulunan «Standardlara Uygunluğu Belirtilen Marka» uygulamaları, Enstitü ile sözleşme imza ederek mamüllerinde TSE Markasını kullanan firmalarımızın 33'e yükselmesiyle önemli bir gelişme seviyesine ulaşmıştır.

Okurlarımızın yakından bildikleri gibi, bu uygulamalar şu şekilde yapılmaktadır:

Türk Standardlarına göre imalat yapan firmalarımız, bu durumun kullanıcı ve tüketiciler tarafından bilinmemesi; daha doğrusu, kendilerince ispatlanamaması yüzünden, standart dışı hileli imalat yapanların haksız ve zararlı rekabetine maruz bulunmaktadırlar.

Türk Standardları Enstitüsü, yukarıda açıkladığımız sakıncalı durumu ortadan kaldırmak amacıyla, diğer ileri ülkelerde uzun süreden beri uygulanmakta olan ve «standardlarına uygun mamüllerin bu niteliklerini kamu oyuna garanti etmek» şeklinde kısaca tarif edilebilecek olan sistemi memleketimizde de başlatmıştır.

Buna göre, mamüllerine güvenen firmalar kendi arzu ve iradeleri ile TSE'ye müraaat ederek, Enstitü'nün standardlara uygunluk markası olan ve baklava dilimi şeklindeki bir çerçeve içinde TSE harflerinden meydana gelen işaretin mamüllerinde kullanmak için izin istemektedirler. Türk Standardları Enstitüsü, bu müraaat üzerine ilk önce, uzmanlarını görevlendirerek firmaların fabrika ve tesislerini incelettirmekte, kuruluşun standardlara uygun imalat yapabilecek teknolojik seviyede olup olmadığını, kendi kontrol laboratuvarlarına sahip bulunup bulunmadığını tesbit ettiğindedir. Bu konuda olumlu sonuç alındıktan sonra mamüllerin standardlarına uygunluğunu tespite yarayan laboratuvar deneylerine geçilmektedir. TSE kontrolörleri, fabrikadan ve piyasadan aldıkları mamül numunelerini Enstitü'nün Ankara'daki merkezinde bulunan modern laboratuarlara getirmekte ve burada yapılan deneylerden sonra, mamüllerin standardlarına uygunluğu anlaşıllırsa, firma yetkilileri, sözleşme yapmak üzere Enstitü'ye dâvet edilmektedir.

Firmalarla bu konuda yapılan sözleşme hükümlerine göre, TSE, sözkonusu mamüllerin sürekli olarak yapacağı sondaj, kontrollar ile denetleyebilmekte; buna karşılık firma da, denetleme olumlu yolda devam ettiği sürece, mamüllerinde TSE Markasını kullanabilmektedir.

Tüketicilerin, TSE Markalı olarak satın aldığı mamüllerin standardlarına uygun olmadığı tesbit edilirse, bu mamüllerin alıcıya hiçbir maddi külfet yüklemeden yenileri ile değiştirmek mümkün olmaktadır. Enstitü, böyle durumlarda firmayı ikaz etmekte, imalatta gerekli dikkat ve itinayı göstermeyenlere ağır para cezaları verebilmekte ve nihayet, Marka sözleşmesini tek taraflı olarak feshedip durumu kamu oyu'na ilân etme yetkisine sahip bulunmaktadır.

TSE, ilk marka sözleşmesini, 1966 yılında, elektrik kabloları konusunda imzalamıştır. Aynı yılın sonunda yine elektrik kabloları konusunda ikinci sözleşme yapılmış ve sonraki yıllarda meydana gelen gelişmelerle bu günde seviyeye ulaşılmıştır.

Bu yazıyı izleyen sayfalarda, TSE Markasını kullanma izni alan firmalarımız, mamüller ve bunların uygun bulunduğu Türk Standardları, ayrıntılı bir tablo halinde sunulmuştur. Bu tablonun incelenmesinden de anlaşılacagı gibi, 14 ayrı cinsteki 33 mamül için 30 firma ile TSE Markası kullanma sözleşmesi yapılmıştır.

TSE Devlet'in ilgisini Markaya çekebilmek için, gerekli çalışmalar yapmış ve bunlardan olumlu sonuçlar elde edilmiştir. Şöyle ki:

Devlet Plânlama Teşkilâtı ile yapılan işbirliği sonucunda, Kalkınma Plânımızın 1970 ve 1971 İcra Programlarına, resmi kuruluşların, satın almalarında TSE Markasını arayacakları hükmü konmuştur. Bazı Devlet kuruluşlarımız ise, bu hükmünden de önce, TSE Markasını, satın alınacak malzemelerde bir garanti unsuru olarak görmüşler ve uygulamalarını bu yönde başarı ile sürdürmüşlerdir. Bu kuruluşlarımız arasında, başta Genel Kurmay Başkanlığı olmak üzere, Etibank Genel Müdürlüğü, Ankara, İstanbul ve İzmir Belediyelerini önemle birirtmek gerekir. Bayındırlık Bakanlığı da bu konuda uygulamalara başlamıştır.

Resmi kuruluşlarımızın yanı sıra, özel sektör mensuplarının ve halkımızın da, TSE Markalı mamüller tercih etmeleri halinde, hem kendi, hem de memleket çıkarlarına uygun hareket etmeleri sağlanacaktır.

TSE MARKASI ALAN FİRMALAR VE ÜZERLERİNE MARKA KONULAN MAMÜLLER

ALÜMİNYUM İLETKENLER

Firma	Mamulün Markası	MAMULÜN TİPİ	Uygun Bulunduğu Türk Standardı
Türkablo A. O. (İstanbul)	TÜRKKABLO	26 Al 7 St Çelik Özlü ve 7 X 3,12 mm'lik PDPPY tiyi Örgülü Alüminyum İletkenler	TS 490

ASBESTLİ ÇIMENTO BORULAR

Firma	Mamulün Markası	MAMULÜN TİPİ	Uygun Bulunduğu Türk Standardı
Ankara Çimento Sanayii T. A. Ş. (Ankara)	ANKARA ASBEST BORU	\varnothing 80 mm 12,5 Atm., ϕ 100 mm 7,5 - 10 Atm., \varnothing 100 mm 12,5 Atm., \varnothing 125 mm 7,5 - 10 Atm., \varnothing 150 mm 7,5 - 10 Atm., ϕ 200 mm 7,5 - 10 Atm., \varnothing 200 mm 12,5 Atm., basınçlı sıvı ileten Asbestli Çimento Borular ve Parçaları.	TS 102
Eternit Sanayii A. Ş. (İstanbul)	ETERNİT	50 - 400 mm çaplı Basınçlı sıvı ileten Asbestli Çimento Borularının Bütün Basınç tipleri	TS 102
Superlik Elyaflı Çimento San. ve Tic. A. Ş. (İstanbul)	SUPERLİT	50 - 600 mm çaplı Basınçlı sıvı ileten Asbestli Çimento Boruların Bütün Basınç tipleri	TS 102

BOYALAR

Firma	Mamulün Markası	MAMULÜN TİPİ	Uygun Bulunduğu Türk Standardı
Madeni ve Kimyevi Boyalar Fab. Ltd. Şti. (İstanbul)	KELEBEK	Lipoton % 30	TS 772

BUZDOLAPLARI

Firma	Mamulün Markası	MAMULÜN TİPİ	Uygun Bulunduğu Türk Standardı
Arçelik A. Ş. (İstanbul)	ARÇELİK	4,5 Ayak B 1300; 6,5 Ayak B 1900; 8,5 Ayak B 2300; 10,5 Ayak B 2900; 12,5 Ayak B 3600 Ev Tipi, Elektrikli.	TS 87
Profilo Sanayi ve Ticaret A. Ş. (İstanbul)	AEG	6,5 Ayak 180 - P; 7,5 Ayak 200 - E; 10 Ayak 275 - E; 10,5 Ayak 280 - E; 11,5 Ayak 315 - E; 13 Ayak 360 - E Ev Tipi, Elektrikli.	TS 87
	PROFILO	9 Ayak ve 11,5 Ayak, Ev Tipi, Elektrikli.	TS 87

ÇAMAŞIR MAKİNALARI

Firma	Mamulün Markası	MAMULÜN TİPİ	Uygun Bulunduğu Türk Standardı
Arçelik A. Ş. (İstanbul)	ARÇELİK	Ç 7 Merdaneli, C 8 Santrfijlü Ev Tipi, Elektrikli.	TS 290
Profilo Sanayi ve Ticaret A. Ş. (İstanbul)	AEG	Ç - 8 E Merdaneli, Ç - 3 E Santrfijlü Ev Tipi, Elektrikli,	TS 290

ÇELİK ÇUBUKLAR

Firma	Mamulün Markası	MAMULÜN TİPİ	Uygun Bulunduğu Türk Standardı
Metalurji Fab. T. A. S. (İzmir)	METAŞ	III a Tipi Nervürlü, Beton, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26 mm çaplı.	TS. 708

EĞELER VE TÖRPÜLER

Firma	Mamulün Markası	MAMULÜN TİPİ	Uygun Bulunduğu Türk Standardı
Eğe Sanayii A. Ş. (İstanbul)	VİALİA (Gözlük marka)	Firmanın imâl ettiği çeşitli Eğeler ve Törpüler.	TS 375 TS 376

ELEKTRİK KABLOLARI

Firma	Mamulün Markası	MAMULÜN TİPİ	Uygun Bulunduğu Türk Standardı
AN - KA K. H. Akman- oğlu ve Ort. Koll. Şti. (İstanbul)	AN - KA	T 1000 V, TT 500 V, TP 500 V, TTR 380 V, LLR 380 V, CT 1000 V'luk YVŞV 0,6/1 KV, YVMV 0,6/1 KV, YVŞV 3,5/6 KV, YVV 0,6/1 KV'luk Y kabloları.	TS 38 TS 212
Biksan Birleşik Kablo Sanayii (İstanbul)	BİKSAN	CT Tipi Yalıtılmış İletkenler	TS 38
Kavel Kablo ve Elektrik Malzemesi A. Ş. (İstanbul)	KAVEL	T 1000 V, TT 500 V, TP 500 V, AT 1000 V, TTR 380 V, TRN 380 V'luk YVV 0,6/1 KV, YVŞV 0,6/1 KV, YVMV 0,6/1 KV, YVŞV 3,5/6 KV, YVMHŞCV 5,8/10 KV, YVOÇV 0,6/1 KV'luk Y kabloları.	TS 38 TS 212
Surtel Kablo San. A. Ş. (İstanbul)	SURTEL	T, AT, TT, TP, TRn, TTR, TTY kabloları YVV 0,6/1 KV, YVMV 0,6/1 KV, YVŞCV 0,6/1 KV, YVŞCV 3,5/6 KV, YVMHŞV 5,8/10 KV'luk.	TS 38 TS 212
Türk Siemens Kablo ve Elektrik Sanayii A. Ş. (İstanbul)	SIEMENS	T, AT, BT, CT, TT, ATT, TTR, TRn kabloları. YVV 0,6/1 KV, YVMV 0,6/1 KV, YVŞV 3,5/6 KV, YVMHŞV 5,8/10 KV'luk Y kabloları.	TS 38 TS 212
Yılmaz Kablo Sanayii (İstanbul)	YILMAZ	YVMV 0,6/1 KV'luk Enerji kablosu.	TS 212

EMAYE İLETKENLER

Firma	Mamulün markası	MAMULÜN TİPİ	Uygun Bulunduğu Türk Standardı
Kavel Kablo ve Elektrik Malzemesi A. Ş. (İstanbul)	KAVEL	Orta Emay Sınıfına ait Yuvarlak Emaye Bakır İletkenler.	TS 860

FLORASAN LÂMBA BALASTLARI

Firma	Mamulün Markası	MAMULÜN TİPİ	Uygun Bulunduğu Türk Standardı
Balfak Elektrik - Elektronik San. ve Tic. Koll. Şti. (İstanbul)	FAKİR	220 V, 40 W'luk	TS 58
Elektromekanik Sanayi Tesisleri A. Ş. (Balıkesir)	ELEKTRO- MEKANİK	220 V. 20 W'luk	TS 58
Hayk Değirmencioğlu (İstanbul)	HEICO	220 V, 20 W'luk ve 220 V, 40 W'luk	TS 58

FREN BALATALARI

Firma	Mamulün Markası	MAMULÜN TİPİ	Uygun Bulunduğu Türk Standartı
Beşer Balatacilik Ltd. Şti. (İstanbul)	BEŞER	Sınıf I, Tip A (Sabit Kavisli Dökülmüş)	TS 555
	ATEŞ	Sınıf I, Tip A (Sabit Kavisli Dökülmüş)	TS 555
Erka Balatacilik Ltd. Şti. (İstanbul)	ERKA	Sınıf I Tip A, Sınıf I Tip B, Sınıf II Tip A.	TS 555
Özadaş Balataları (İstanbul)	ÖZADAŞ	Sınıf I Tip B (Sabit Kavisli Dökülmüş).	TS 555
Süper Balatacilik San. Koll. Şti. (İstanbul)	SÜPER	Sınıf I Tip A (Sabit Kavisli Dökülmüş).	TS 555
Şahin Balatacilik San. ve Tic. Koll. Şti. (İstanbul)	ŞAHİN	Sınıf I Tip A (Sabit Kavisli Dökülmüş, orta sürtünmeli).	TS 555

MOTORLAR (ENDÜKSİYON)

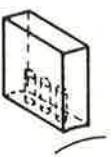
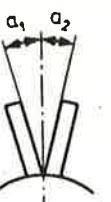
Firma	Mamulün markası	MAMULÜN TİPİ	Uygun Bulunduğu Türk Standartı
AEG - ETİ Elektrik Endüstrisi A.Ş. (Gebze)	AEG - ETİ	380/220 V'luk 3 Fazlı Asenkron Endüksiyon Motorları.	TS 731

PVC BORULAR

Firma	Mamulün Markası	MAMULÜN TİPİ	Uygun Bulunduğu Türk Standartı
BOSSA Ticaret ve Sanayi İşletmeleri T. A.Ş. (Adana)	BOSSA	İçme Suyu Boruları, Boru Parçaları ve Sanayi Tipi sert PVC-100 Borulardan Dış Çapı 16 mm'den, Dış Çapı 140 mm'ye kadar olan bütün tipler.	TS 274
Göktepe Plastik Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (İzmir)	GÖKTEPE	İçme Suyu Boruları, Boru Parçaları ve Sanayi Tipi Sert PVC-100 Borulardan Dış Çapı 20 mm'den, Dış Çapı 160 mm'ye kadar olan bütün tipler. Ø 50, Ø 70, Ø 100, Ø 125, Ø 150 mm Anma Çapında Düz Boru, Muflu Boru, Dirsek Tek Çatal, Çift Çatal, Manşon, Redüksiyon ve Temizleme Parçaları.	TS 274 TS 275
Pimas Plastik İnsaat Malzemeleri A.Ş. (Çayırova - Gebze)	PİMAS	Sert PVC-100'den mamül İçme Suyu Boruları, Boru Parçaları ve Sanayi tipi Borulardan Dış Çapı 25 mm'den Dış Çapı 280 mm'ye kadar olan tiplerden Dış Çapı 63 mm olan 10 Atılık Borular. Yumuşak PE (Polietilen)'den mamül Dış Çapı 20 mm'den 90 mm'ye kadar olan az kuvvetli, orta kuvvetli ve kuvvetli bütün sınıflardan 32 mm çaplı orta kuvvetli borular. PVC-100'den mamül pis su boru ve boru parçaları.	TS 201 TS 274 TS 418 TS 275

YER DÖSEMELERİ

Firma	Mamulün Markası	MAMULÜN TİPİ	Uygun Bulunduğu Türk Standartı
Dimtaş Dekoratif İnsaat Malzemeleri Ticaret A.Ş. (İstanbul)	DELİFLEX	1,6 ve 2,0 mm kalınlıkta asbestli PVC yer dösemeleri.	TS 624
Kaleflex Yer Dösemeleri A.Ş. (İstanbul)	KALEFLEX	Asbestli PVC yer dösemeleri.	TS 624
Standard Plastik ve Kimya Sanayii A.Ş. (İstanbul)	RİKETT	1,6 mm ve 2,0 mm kalınlıkta esnek PVC yer dösemeleri.	TS 624

51		Ayrı düz tepeli değişik maddeli üç dilimli fırça
52		Fitilli fırça
53		Metal ağılı fırça
54		İkiz (tandem) fırça
55		V biçimli ikiz (tandem) fırça

- I -

Kollektörlü veya Bilezikli Elektrik Makineleri Fırçalarının ve Bunlarla İlgili Parçaların Ad, Biçim ve Boyutları Standardı

Kemal TAN
Yüksek Mühendis

Hızla dönmekte olan bir elektrik makinesinin dönen yâni rotor dediğimiz kısmına elektriğin verilmesi veya alınması için rotordaki sargı uçlarının bağlı bulunduğu kollektör veya bilezigeбелirli bir basınç altında degen saf veya kataklı karbondan yapılmış ve elektrik makinelerinin sabit ve döner kısımları arasında elektrik teması kurmak suretiyle akımını geçmesini sağlayan iletken parçaya «Fırça» denilmektedir.

Bu yazımızla sizlere tanıtımak ve takdim etmek istedigimiz standard bu fırçalar ile bunlarla ilgili parçaların ad, biçim ve boyutlarını belirten bir yeni standartdır.

Bu standartın IEC 136-1, 136-2, 276, 136-1 SUPP, 136-2 SUPP, ASA C 64.1-1963, BS 96-1954, 4362-1968, NF C 51-902, C 51-903, JIS C 2802-1962 standartları ile DIN 43000 Blatt 1-2, 43003 Blatt 1 ve 4, DIN 43008, 43021, 43038, 43040, 43041, 43042, 43043, 43044, 43054 Blatt 1 ve 3 ve DIN 43080 den faydalananarak hazırlanan ilk tasarı üniversiteler, bakanlıklar, Ticaret ve Sanayi Odaları ile resmi ve özel ilgili bütün müesseseler ve kurumlara gönderilerek onların tenkit ve müthalâalarına arz edilmiştir.

Gelen müthalâalarla yapıcı tenkitlerin her birisini ayrı ayrı kıymetlendiren Elektrik Hazırlık Grubu, tasarıya son seklini vermiş ve bu şekilde olgunlaşan tasarı 9/3/1971 tarihinde TSE Teknik Kurulu alt komitesinin incelemesinden sonra 31/3/1971 tarihinde Teknik Kurula arz ve kabul olunarak TS 937 No. ile Türk Standardları arasındaki yerini almış bulunmaktadır.

Standartın Konu, Tarif ve Kapsam bölümünün ilk maddesinde konusu, kollektörlü ve bilezikli elektrik makinelerinde kullanılan fırçaların ve bunlarla ilgili parçaların tarifi, boyut, ad ve biçimleri ile fırçaların sınıflandırılmasına dair olduğu belirtilerek, tarif maddesine geçilmekte ve temas, tepe, basınç, alın ve yan yüzeylerle kenar ve köşenin tarif edilmesinden sonra ana ekseni, fırça genişlik ve uzunluğu, sekiller üzerinde de gösterilmek suretiyle tarif edilmekte ve açıklanmaktadır.

Tariflere temas açısı, ana eksen ile bu eksenin temas yüzeyini kestiği nok-

tadan geçen düzey arasındaki α açısı olarak; tepe açısı ise tepe yüzeyi ile ana eksene dik düzey arasındaki β açısı şeklinde açıklandıktan sonra şev, fırça bağlantısı, bağlantı papucu, ikili fırça ve fırça taşıyıcısının tarifleri ile devam olunmuştur.

Kapsam maddesinde bu standartın kollektörlü veya bilezikli elektrik makinelerinde kullanılan, kömürden yapılmış, dikdörtken kesitli fırçaların ve bunlarla ilgili parçaların tarif, boyut, ad ve biçimleri ile sınıflandırılmasını kapsadığını işaret edilmiş, diğer fırçalar kapsam dışı bırakılmıştır.

Bundan sonra standart «sınıflandırma ve boyut ve biçimlerle ilgili özellikler» bölümünde önce sınıflar :

- Amorf Karbondan Fırçalar,
- Karbon - grafitten Fırçalar,
- Tabii grafitten Fırçalar,
- Elektro grafitten Fırçalar,
- Metal - grafitten Fırçalar,
- Metal emdirilmiş Karbon ve Grafitten Fırçalar,
- Sentetik recine kataklı Karbon veya Grafitten Fırçalar,

olmak üzere 7 sınıf halinde gösterilmiş ve her sınıfın özeliği açıklanmıştır.

Özelliklerden boyutların gösterilişi ve toleransları bir çizelgede ve bütün ayrıntıları ile belirtilmiştir, ayrıca fırça taşıyıcılar için ayrı bir çizelge düzenlenmiştir. Şev özellikleri, şekil ve boyutlarla açıklanmış temas açısı α için tanımlanmıştır :

$0^\circ - 7,5^\circ - 15^\circ - 22,5^\circ - 30^\circ - 37,5^\circ$ kabul edildikten sonra $\pm 1^\circ$ tolerans ile imalâtın mümkün olacağuna işaret olunmuştur. Aynı tolerans ile tepe açısı β için de anma değerler olarak :

$0^\circ - 7,5^\circ - 15^\circ - 22,5^\circ - 30^\circ - 37,5^\circ - 45^\circ$ kabul edilmiştir.

Basing yüzeyi ile ilgili boyutları, fırçanın en geniş boyutuna göre ve bu boyuta paralel P basing yüzeyi genişliğinin durumu bir şekilde gösterilmek ve değerleri de bir çizelgede verilmek suretiyle tesbit dilmiştir.

Fırçaların bağlantısı ile ilgili özellikler önce fırça bağlantısının fırçaya tesbit durumu ile ilgili, sonra fırça bağlantısının uzunluğu ile ilgili ve fırça bağlantısının çap, kesit, ağırlık ve taşıya-

cağı akım ile ilgili, özellikler olarak ayrı ayrı maddeler halinde açıklanmaktadır.

Fırça bağlantısının fırçaya tesbit edildiği kısmının q boyutunun en büyük değerleri 1 - 2 ve 4 tane fırça bağlantısı bulundugu göre, üç ayrı çizelgede gösterilmiştir. Fırça bağlantısının uzunluğu ayrı bir çizelgede ve bağlantının anma değerine bağımlı olarak ara değerler, standartın başka çizelgesinde gösterilmek üzere :

Bağlantının anma uzunluğu mm
 $16 - 140 \quad 50 - 100 \quad 112 - 160$

Kabul edilebilecek tolerans mm (+3) ve (-0) (+5) ve (-0) (+8) ve (-0) olarak kabul edilmiştir.

Fırça bağlantısının en büyük çapı, anma kesiti, en küçük ağırlığı ve taşıyacağı akım, $\pm \frac{1}{10}$ tolerans ile, ayrı ve geniş bir çizelgede, en büyük çapın 0,5 mm den 6,7 mm ye kadar 20 değişik değeri için gösterilmiştir.

Bağlantı papucu ile ilgili özellikler üç şekil üzerinde boyutları gösterilmek ve üç çizelgede de papucun girebileceği bağlantı ucunun d çapına bağımlı olarak anma boyutları, (+3) ve (-0) tolerans ile düzenlenmek suretiyle cettveller haline getirilmiştir.

Bundan başka 60 değişik biçimdeki kömür fırçasını, 6 fırça bağlantısını, 6 bağlantı papuçları ve fişlerini, 12 kollektör ve bileziklerini, 11 kollektör yüzeylerinin durumunu ve 11 çeşit deyim ve kavramları, ayrı ayrı gösteren 99 şekil, standartın eki halinde gösterilerek tamamlanmış bulunan standart, Türk Standardlarının diğer maddelerini içine almamıştır. Bu 99 şekil hakkında sizlere bir fikir vermek üzere dergimizin diğer sayfasında bağlantı papuçları ve fişleri gösteren 67 ilâ 70 sıra No. lu şıkları ve fırça kömürlerinden de 51 ilâ 55 sıra No. lu fırça şıklarını takdim ediyoruz.

Memleketimizde uzun senelerden beri imâl edilmekte olan kömür fırçaları için standart değerleri düzenleyeceğim, imalâtçı ve kullanıcılarla büyük yardım olacagına inandığımız bu yeni standartın ne derece yararlı olduğunu zaman ve bu endüstri alanında memleketimizin ulaşacağı seviye gösterecektir.

KILIÇOGLU

Toprak Sanayii ve Ticareti Anonim Şirketi
E S K İ S E H İ R

Kiremit, Tuğla ve Ateş Tuğası Fabrikaları

HER NEVİ KIREMIT, TUĞLA
VE ATEŞ TUĞLALARI

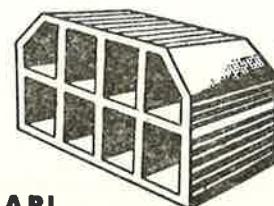
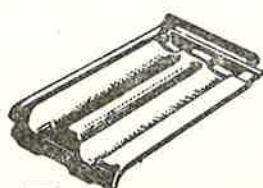
EN İYİ KALİTELİ MALLARIYLE DAİMA
MÜŞTERİLERİNİN EMRİNDEDİR.

Adres : Posta Kutusu 7
Bursa Caddesi No : 21
Eskişehir

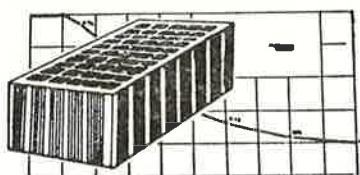
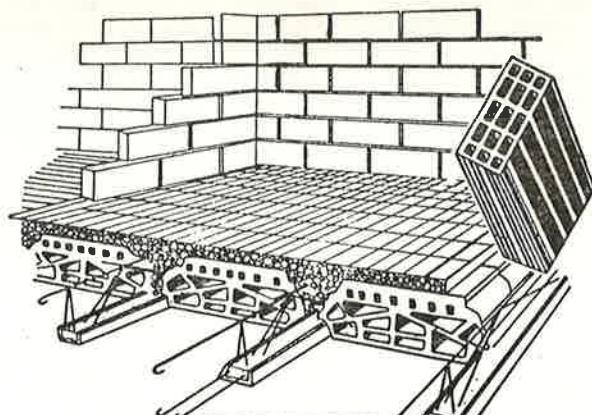
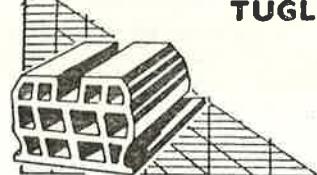
Telgraf adresi : KIREMIT
Telefon No. : 13 64 — 21 05 — 41 99

Not : Yapı Endüstri Merkezi'nin İstanbul ve İzmir Sergilerindeki Standlarımız ve OR-AN Yapı Endüstri Merkezi'nin Ankara Sergisindeki Standımızı göründüz.

Standard — 133

TUĞLA KIREMIT VE ASMOLEN FABRİKALARI

SATIŞ ŞUBELERİ :

İSTANBUL Meclisi Mebusan Cad Arhan Salıpazarı - İstanbul

☎ : 49 58 02 - 44 81 29

KADIKÖY MühürdarFuat Bey Sokak Talaş İş Hanı kat 1
Kadıköy - İstanbul ☎ : 36 13 42 - 36 48 98

UMUM MÜDÜRLÜK

Meclisi Mebusan Cad. Arhan
Salıpazarı - İstanbul

☎ : 45 50 00

— 20 —

Standard — 134

TÜTÜN STANDARDI

Nurettin MADRAN

Ziraat Yük. Müh.
(TSE Ziraat Haz. Gr. Üyesi)

Tütün; patlicangiller (Solanaceae) ailesinden Nicotiana cinsine bağlı, yıllık, kökü dik ve oldukça derine giden, fidanın boyu 1-1,5 m. kadar yükselen, çoğuluk tüylü, yaprakları çeşitli biçim ve büyülükte olup, Nicotin alkaloidi içeren, huniye benzeyen ve kırmızı ya da açık pembe renkteki çiçekleri salkım durumunda, tohumları gayet küçük olan bir bitkidir. Konumuz bulunan Nicotiana tabacum, cins adını tütünü ilk defa Fransa'ya ilaç olarak kullanmak maksadıyla sokan Lisbon Elçisi Jean Nicot'dan, tür adımı ise bu bitkinin ilk görüldüğü Antil takımlarından biri bulunan Tobago'dan almıştır.

Tütünün anayurdu Amerika'dır. Kristof Kolomb bu 'kit'ayı keşfi sırasında (1492) yerilerin bu bitkinin yapraklarını, misir yapraklarına sararak içtiğini görmüş, Avrupa'ya dönüste bir miktar bitki kâşifin denizcilerinden birisi tarafından Portekiz ve İspanya'ya getirilmiş ve oradan da bütün Avrupa'ya ve dünyaya yayılmıştır. Memleketimize tütünün girişü 1594 yılına rastlar.

Tütünün yapraklarında bulunan ve renskis, kokulu ve çok zehirli bir sıvı olan Nikotin alkaloidi insanlarda az alındığı takdirde uyarıcı, salgı artırtıcı ve kan basincını yükseltici etkiler yapar; fazla alındığında bulantı ve başağrısı ile başlayan zehirlenmeye yol açar.

Tütün; eniyisi, yazıları az yağlısı, az rüzgârlı ve ılımlı iklimlerde, arazisinin Güney ve Doğu'ya bakan yerlerinde, az çok kireci bulunan kumlu veya hafif tınlı topraklarda yetişir. Tahıllarla ekim nöbetine girebilir. Doğal ve sun'ı gübrelerle ihtiyacı vardır. Toprağının iyi hazırlanmasını ister. Özel yaşıklarını ekilen tohumdan elde olunan fideler, sonrasında tarlaya göçürülür. Burada gelişen bitkilerden olgunlaşan yapraklar

kırılır, iplere dizilir, kamış değneklerle bağlanır, duvar veya kerevetler üzerine asılır. Burada kuruyan yapraklar daha sonra evlere alınarak pastal veya denk haline sokulur. Dönümden 50-150 kg. ürün alıñır.

Memleketimizde 270-280 bin hektar civarında tütün ekilmekte ve bundan 160-180 bin ton ürün elde edilmektedir. Çiftçinin eline geçen fiyat üzerinden üretim değeri, yaklaşık olarak, 1,5 mil yar liradır. Her yıl 80-90 bin ton tütün ihrac edilmekte ve bundan 1 milyar lira civarında döviz geliri sağlanmaktadır. En fazla tütün Manisa, İzmir, Samsun, Muğla, Denizli, Balıkesir, Aydın, Tokat, Hatay, Amasya ve Adiyaman ilerinde ekilmektedir.

Tütünün tarım ve genel ekonomimizde çok önemli yeri vardır. Yüzbinlerce aileye geçim kaynağı olduktan başka sigara sanayiiimizin ham maddesini vermekte ve dünyada aldığı haklı şöhreti ile başlıca ihrac maddelerimiz arasında bulunmaktadır. Bu niteliği ile, tütünlerimiz için bir standard hazırlanması çok yerinde bir davranış olmuştur. Bu önemle orantılı biçimde TSE'ce hazırlanan standartlarla tütünde 1000'nci standarda ulaşılması nedeniyle 27 Nisan 1971 günü yapılan özel kabul töreni, mutlu bir olay sayılır.

1000 sayılı «Türk Tütünleri Standardı», 6 bölümünden oluşmaktadır. Başlangıç bölümünde Türk tütünü, «Nicotiana tabacum türüne ait bitkilerin güvenle kurutma metodu ile kurutulmuş yapraklarıdır» şeklinde tarif edilmekte, bunu tütüncülükte kullanılan deyimlerin açıklamaları izlemektedir. Bu surette, standardın sonraki bölümlerinde yazılanları kolayca anlamak mümkün olmaktadır.

Birinci bölümde tütünlerimiz sınıflandırılarak, üretim bölgelerine göre 4 grupta toplanmaktadır ve bu gruplara

giren tütün tür ve tiplerinin özellikleri ayrı ayrı verilmektedir. Bu tür ve tiplerin şekilleri, ayrıca standarda bağlanan ekte gösterilmiştir. Buradan İzmir Bölgesi tütünlerinin 5, Karadeniz Bölgesinin 16 ve Marmara Bölgesinin 8 tipi bulunduğu, bundan başka Malatya, Adiyaman, Akçadağ, İskenderun, Yayladağ, Bitlis, Silvan, Muş, Şemdinli, Mardin ve Bahçe tütünlerinin ayrıca sınıflandırıldığını öğreniyoruz. Kalite sınıflandırılmasında tütünlerimiz «Alılı tasnif» sistemine göre 6 nev'e ayrılmaktır, «Amerikan grad» tasnif sistemine göre ise, bölgelere göre Amerikan grad, B grad, Kapa, Dubl kapa ayırmaları yapılmaktadır. Sınıflandırırmada, bunlardan başka, şu iki sistem daha kullanılmıştır: Birisi; İzmir, Karadeniz ve Marmara tütünlerinde Amerikan grad'a göre işlenen menşeler (Dubl kapa hariç) için kullanılan Klas Ünik, diğeri ise Doğu Bölgesi tütünlerine uygulanan «Üç Nevili Tasnif» metodudur.

İkinci bölümde, ekspertizi yapılacak tütünlerden nasıl nümune alınacağı, muayenenin ne suretle yapılabileceği bildirilmekte ve rutubetin tayıni için kullanılacak metod verilmektedir.

Üçüncü bölüm, tütünlerimizin piyasaya arz şekli ile ilgilidir. Burada, büyük ve küçük tongalarla İskenderiye ve Rumeli tarzi denklerin nasıl yapılacakları, boyutları, ağırlıkları, kullanılacak örtülerin ve bağlarının cins ve ağırlıkları, ambalajların işaretlenmesi, denklerdeki kalite, ağırlık ve boyut toleransları hakkında ayrıntılı bilgiler verilmektedir.

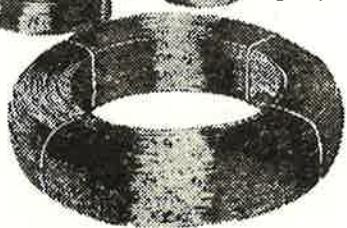
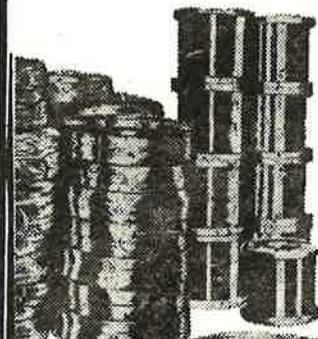
Dördüncü bölümde, tütünlerin depolarда özel ve uygun şartlar altında tutulması gerekliliği bildirilmekte, beşinci bölümde ise «Türk standartlarının uygulanmasında tüzük hükümleri gereğince yapılan denetleme» hakkında mutad açıklama yapılmaktadır.

RABAK

MEMLEKET İHTİYACI ARTTIKÇA TESİSLERİNİ GENİŞLETMEK
SURETİLE YURT HİZMETİNDE GÖREVİNİ YAPMAKTADIR.

TESİSLERİMİZDE YAPILAN MAMÜLLER

ALÜMİNYUM

İLETKENLER VE

ÇELİK - ALÜMİNYUM İLETKENLER

MS 58 Pirinç Yuvarlak ve altri köşe çekme çubuklar

MS 63 Pirinç Borular, teller

Bakır Lâma çubuk ve borular : ELEKTROLİTİK
BAKİRDAN

YATAKLı BRONZ ÇUBUKLAR İÇİ DOLU-İÇİ BOŞ

ALÜMİNYUM LEVHA VE DISK
(HER KALINLIKTÀ VE ÇAPTA)

GÖZTAŞI: BAKIR SÜLFAT

RABAK

ELEKTROLİTİK BAKIR ve MAMÜLLERİ A.Ş.

KÂĞITHANE Topağaçlar Cad. No. 18 ŞİSLİ - İstanbul
Telefon: 46 70 30

Telgraf: RABAŞ

SATIS MAĞAZASI: Karaköy, Fermeneciler
Ali Yazıcı Sok. No. 8 Telefon: 44 81 13

Standard — 135

ISO, IEC REKOMANDASYONLARI VE TÜRK STANDARDLARI

Muzaffer UYGUNER

Bilindiği üzere, standardlar çeşitli aşamalardan geçmiştir ve geçmektedir. Sanayi Devrimi başladık- tan sonra, seri halde yapımı gece- bilmek için, hiç değilse inanç bo- yutlarının saptanması ve saptanan boyutların değiştirilmemesi zorunlu- ğu ortaya çıkmıştır. Seri halde mal- īmāl eden bir sanayi kuruluşu, bu nedenle mamullerinin boyutlarını saptamış; kendi özel karışımını da esas alarak piyasaya ma' sürmüş- tür.

Firmalar, işletmeler düzeyinde- ki standardlar böylece ortaya çıkmıştır. Kolayca anlaşılaçığı gibi, bu aşamada her firmmanın bir stan- dardı vardır ve bu durum uygulama- da güçlükler doğurmaktadır. Bir firmanın malı alındıktan sonra, yedekleri iç'n o firmaya bağlı kalın- mak, ithal zorluğu karşısında ise eşyadan veya makinadan yararlan- mamak gibi ekonomik yönden önüne geçilemez büyük bir mahzur or- taya çıkmaktadır.

Bu mahzurun anlaşılması üzeri- ne, ulusal düzeyde standardların saptanması ve yapılması zorunlu bulunmuş, bu yolda adımlar atılmıştır. Fakat aynı dönemde stan- dardların uluslararası ticaretin ge- neşmesi ve gelişmesi nedeni ile ulusal düzeye eriştiği görülmüştür. Bu sıralarda, ulusal standart ör- gütlərini kuran uluslararası, uluslararası bir örgüt kurulması çalışmaları na başlamışlardır.

Uluslararası ölçüde kurulan ISA' dan sonra bugünkü ISO, uluslararası standard yapımında büyük iler- lemeler kaydetmiştir. ISO'nun elek-

trik ve elektronik alanda eşi olan IEC de aynı çalışma temposunu sürdürmektedir. IEC'n'n ISA'dan önce kurulup çalışmalara girdiğini anımsamalıyız burada.

TSE kuruluup IEC ve ISO üyesi olduktan sonra, bu iki örgütün ma- melekine ortak duruma gelmiştir. Bu iki örgütün rekamandasyonları TSE'n de ortak malıdır; bunların üzerinde her türlü hakka sahiptir. Bu nedenle, bu rekamandasyonlar- dan yararlanılabildiği gibi bunları dilimize olduğu gibi aktararak Türk standardı olarak yaymak ve kullanılmamasını sağlamak da TSE'nin hak- kıdır.

Bu gerçekten hareket edilerek gerekii rekamandasyonların dilime- ze çevrilmesi TSE organlarında kabul edilmiştir. Bu kabul sırasında şu ilkeler saptanmıştır.

a) Malzeme ile ilgili standartlar olduğu gibi çevrilmeyecek, bunlar- dan Türk Standardı yapımı için ya- rarlanılacak.

b) Ölçü, terim ve yöntemler ile ilgili rekamandasyonlar olduğu gibi çevrilecek ve biçimleri de değiştirmeden, mütlakaya da gönderilmeden kabul ediliip yayınlanacak.

Bugüne kadar bu ilkelerde uygun hareket edilmiştir.

Bununla birlikte, bazı çevrelerde ISO veya IEC rekamandasyonla- rından malzeme ile ilgili olanlarının da olduğu gibi çevrilip yayınlandığı izlenimi vardır. Bu izlenim 1971 Ge- nel Kurul toplantısı sırasında bir sa- yın temsilci tarafından da dile ge-

tirilmiş, somut bir örnek verileme- miştir. 1970-71 çalışma döneminde TSE tarafından kabul edilen stan- dardlardan 80 tanesinin ISO ve IEC rekamandasyonlarından olduğu gibi alındığı, yayınlanan raporda görül- makedir. Bunları incelediğimizde görüyoruz ki bunlardan :

- 36 tanes'in ölçü
- 29 tanesinin yöntem (deney me- todları)
- 9 tanesinin terim ve sembol
- 3 tanesinin standartlara uygun- luk markası
- 3 tanesinin malzemeye ilişkin

olduğu saptanmaktadır. Malzeme- ye il'şkin olan malzeme ile doğru- dan doğruya ilgili olmayan üç stan- dardan biri (TS 951) çinko külçel- ler ile ilgili temel bilgileri ortaya koymaktadır. İkinci standart (TS 964) yassi gücü tellerinin boyut ve toleransları ile ilgilidir. Üçüncüsi ise (TS 1011), teli olmayan potan- siyometrelerin yapılış esaslarına ve işleyişine ilişkindir.

Bu tablo gösteriyor ki, ISO ve IEC rekamandasyonlarından yalnızca ölçü, yöntem (deney metodları) ve bir de malzemenin esaslarına ve boyutlarına ilişkin olanlar olduğu gibi aktarılmalıdır dilimize. Gere- ken hallerde, bu gibi alıntılarla «TSE'nin notu» diye açıklama da ko- nuılmaktadır.

Ortak Pazar'a girdiğimiz dünya piyasalarına sanayi mamulleri satmak istediğimiz şu dönemde temel kuralları koyan rekamandasyonların alınıp uygulanması, yerinde bir ha- reket olarak alķışlanmalıdır.

Memleketimizde takım sanayinin rakipsiz önderi

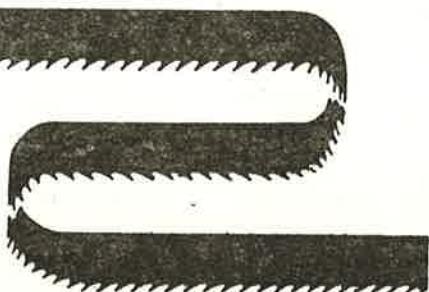
MAKİNA-TAKIM ENDÜSTRİSİ A.Ş. yurt ihtiyacının tamamına cevap verebilecek kapasitededir

Şirketimiz, şerit testere mevzuunda
dünyanın en şöhretli dört markasını istifadenize arzeder:

UDDEHOLM SANDVIK
(İsveç)

- şerit
testereler

- makina
testere ağızları

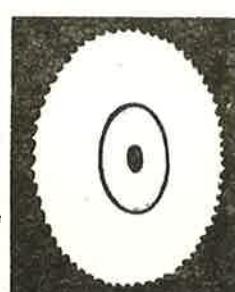
MARTİN MILLER

- çift ve tek kartal
(Avusturya)

MERKUR
(Avusturya)

- şerit
testereler

- tek kartal
- çift kartal
- merkur
- marangoz el
testeresi ve
pala testereler
- katrak, kütük ve
daire testereler
- kepenk yayları

ayrica

MTE MARANGOZ MAKİNA MATKAP UÇLARI

- MAKİNE TESTERESİ

MTE

Sandvik ve
Special Germen HSS
kalitesinde
MAKİNA TESTERELERİ

ve

- Karbon çeliği
- Kromlu çelik
- Krom-Volfram çeliği
- HSS-Yüksek vasıflı
hız çeliğinden demir
el testereleri

- EL TESTERESİ

MTE

Mamullerimizin bütün ebat ve hatvelerdeki çeşitleri derhal ve kısa vadeli olarak teslime amadedir
DİKKAT: Makina-Takım Endüstrisi mamulleri Türk Standardları Enstitüsü normlarına göre imal
edilmekte ve T. M. M. O. B. Makina Mühendisleri Odasının kalite belgesini taizdir

Acentesi:

Metal Ticaret T. A. S.

Tünel Caddesi, Transtürk Han 18, Karaköy, İstanbul, Tel.: 49 51 10 - Telg.: METURAŞ-İst.

Ankara Mağazası: Çankırı Cadde 15/A, Tel.: 11 09 82

Ege Bölgesi Testere Ağızları Acentesi: EGE REÇİNE ve NEFT SANAYİİ Koll. Şti. Fevzi Paşa Bulvarı 65/1, Tel.: 38 563

Kuzey Anadolu Bölgesi Satış Mümessilliği: Gazi Cadde 53, Samsun, Tel.: 20 52

Güney Anadolu Bölgesi Satış Mümessilliği: Atatürk Bulvarı, Burdureoğlu Apt., Kat 5, Adana, Tel.: 28 80

SUMMARY OF CONTENTS

AS THE NEW WORK YEAR COMMENCES AT TSE

p. 3

The majority of the TSE staff take their annual leave in August, so the leaves are not dispersed into several months as practiced in other institutions. During these months, the TSE carries on the urgent work, with a much smaller staff on duty, but works with the entire staff for eleven months, achieving full efficiency.

Thus, the beginning of September is the time to resume the work for the new working year. The personnel returning from their leaves have rested up, and are ready to tackle without failure the 1971-72 programme of TSE.

As the first task, the preparation of standards are to be taken up. The preparatory groups before leaving for their holidays, have already sent the new draft standards to those concerned, to receive their comments. So, although TSE was practically closed during August, the relevant authorities have in the meantime studied these drafts and thus this comparatively idle period has been put into good use.

Now, it is endeavoured to fulfil the annual programme of TSE on one hand, by completing the formalities for these drafts by giving them the last touches, so that they can become Turkish Standards in the light of the comments received, in the other, by taking up new subjects and preparing the drafts.

At the beginning of September, TSE confronts the necessity of giving a new momentum to the work of its laboratories.

As time goes on, the implementation of the TSE Mark grows up and spreads out. Besides their daily work, the following are among the main lines of responsibility with which the TSE laboratories are confronted :

Controlling in a continuous manner the products of those firms which already use the TSE Mark by signing agreements; evaluating the firms making applications for the use of the TSE Mark by means of testing their products and preparing reports indicating whether the particular firm is eligible to use the mark, and carrying on tests required by the Preparatory Groups, in the preparation of new standards.

Consequently, the laboratories are obliged to complete and augment their capacities both quality and quantity-wise.

It is painful for those concerned that these works, which require a great deal of financial support, cannot be fulfilled satisfactorily.

These are not all the work that TSE has to speed up at the beginning of September.

The fact that standardization gains more importance in the international sphere and that it has been clearly understood that an advanced technological stage cannot be reached without the aid of standards, have intensified the work carried on in this field.

Besides the increased international activities, the number of bodies engaged in these activities have also grown, so TSE endeavours to take part in these activities and to safeguard the interests of our country.

It will be quite easy to comprehend how difficult and back-breaking are the contacts to be maintained and the extent of the competent staff needed, when it is taken into consideration that besides the work carried out by such international bodies as ISO (International Organization for Standardization), IEC (International Electrotechnical Commission), ECE (Economic Commission for Europe), the Common Market, OECD (Organization for Economic Co-operation and Development), and the FAO/WHO Codex Alimentarius Commission, it is necessary to establish relations with the 56 ISO Member countries and the national committees of the 40 IEC Member countries, and with the secretariats run by these for the purpose of preparing international standards.

Besides these activities which can briefly be summed up as international problems, the solution of the problems, which can be termed as domestic, is not also easy to tackle.

Beginning with the magazine which you are reading, it is necessary to prepare publications for information purposes, as well as the preparation of conferences, and setting up of seminars and courses, throughout the country, having the accepted standards

TÜRKKABLO'yu tanıyor musunuz?

**Çelik özlü ve
Tam Alüminyum
İletkenler İmalinde 1969'dan
beri Kalite Belgesini
haiz olan**

TÜRKKABLO A.O. nin en güvenilir tanıtıcıları 1965 yılından beri, çeşitli sanayi alanlarını beslemekte olan mamulleridir:

- Tam alüminyum iletkenler
- Çelik özlü alüminyum iletkenler
- Telefon kabloları
- Alüminyum irtibat baraları
- Alüminyum profiller ile
- Ek ve bağlantı malzemesi

TÜRKKABLO A.O.

Merkez: Gümüşsuyu cad. 69/1,
Taksim - İSTANBUL
Telgraf: TÜRKKABLO - İSTANBUL
Telefon: 45 52 38 - 45 52 39
Teleks: 266 - İSTANBUL
Fabrika: Posta Kutusu 53, İZMİT
Telefon: 14 76

published, and the preparation of their catalogues, maintaining the relations with the press, radio and television, are among the tasks of the TSE personnel at the beginning of the new work period.

One must also take into account the auxillary staff, who work night and day, doing behind-the-scenes jobs. The cleaning, maintenance, repair, and safeguarding of the TSE premises totaling 12,000 sq. m., jobs such as typing, duplication, filing, documentation, P.T.T. services which might be termed as infrastructural but essential for the success of functions cited above, and lastly accounting work necessary for the collection of income from hundreds of sources and spending them properly, are some of the main tasks awaiting the TSE staff in the new work period commencing in September.

We are wishing success in their work to the entire TSE staff.

STANDARDIZATION AND DEVELOPMENT p. 5-11

This article is the translation of the paper titled «Standardization and Development» which has been presented by M. Raymond Frontard, General Director of French Standards Association (AFNOR) to the symposium held in December 1970 in Cairo. The said symposium has been organized by UNIDO, ISO and ASMO jointly.

CENECA ORGANIZES A SYMPOSIUM p. 13

The National Center for Agricultural Fairs and Competitions of France (CENECA) will organize an international symposium to be held in Paris on March 1, 2, and 3, 1972, on the subject of «The Economic Organization of Agricultural Producers».

The Ministers of Agriculture of 61 countries have been invited by CENECA in the month of July of this year to attend the said symposium. Faruk A. Sünter, President of Turkish Standards Institution, has been asked to prepare a communication on any of the main subjects to be taken up at the symposium, to which our Ministry of Agriculture has also been invited. As will be remembered, Sünter had acted at international meetings, organised by CENECA in previous years, as moderator and had also presented communications.

At the present symposium of CENECA the following subjects will be taken up as part of the main theme mentioned above :

- 1 — The relations between production, markets and consumption in the contemporary agricultural economy
- 2 — The various forms of the organisation of agricultural producers and their action on markets (orientation of production - volume - quality)
- 3 — Relation of producers with their industrial and commercial partners
- 4 — Participation of producers in the processing and marketing of agricultural and food products

5 — The economic organisation of agricultural producers : the world outlook

6 — The economic organisation of agricultural producers and the public authorities.

ISO TO DEVELOP INTERNATIONAL STANDARDS FOR SURGICAL IMPLANTS p. 13

ISO has decided to establish a new Technical Committee for surgical implants in an effort to introduce some degree of international standardization for the benefit of patients and the medical profession. The vast growth in tourism is cited as one of the major justifications for this initiative.

A Japanese girl comes to grief on a Swiss ski slope. An Austrian climber falls from a rock face in the French Alps. An American tourist is seriously injured on an Italian motorway. Each patient may require the insertion of a surgical implant at the nearest hospital — an implant which is removed some months later in the patient's home town.

From time to time complications arise as a result of different surgical techniques, instruments and the use of various implant materials in different countries. After all, human tissues can be highly sensitive to many types of metal and synthetic implant materials.

The national standards institutions of 11 member countries of ISO have agreed to participate actively in the work of the proposed new committee, which will work in collaboration with other responsible bodies such as the World Health Organization, the International Federation of Surgical Colleges and the International Society of Orthopaedic Surgery.

Although the exact work programme has yet to be determined, it is expected that priority will be given to dimensional aspects and interchangeability, to quality specifications of materials for temporary and permanent implants and to the standardization of instruments used for inserting and removing the implants.

(ISO News Service)

APPLICATION OF THE TSE MARK IS DEVELOPING p. 14-18

An important development has come about by the fact that the number of firms that have contracted with the Institution to use the TSE Mark indicating conformity with Turkish Standards has risen to 30.

As our readers will remember, these applications are desired by reputable firms in order to protect themselves from unethical competition.

According to this system, firms that have confidence in their products apply to the TSE and ask for permission to use the TSE Mark on the said products. Thereupon, TSE sends out its experts to the plant of the applicant in order to determine whether the said plant is such as to be able to produce goods conforming with the standard, and whether the necessary laboratories for quality control have been set up. After a positive report thereon, the products are tested in the TSE laboratories, specimens being taken

plastik
boruda
KALİTE

PLASTİK İNŞAAT MALZEMELERİ A.Ş.

GENEL MÜDÜRLÜK : Çayırova - Gebze. Tel : 112 - 166 - 196 Teleks : Gebze - 1
SATIŞ MÜDÜRLÜĞÜ : Büyükdere Cad. No. 33 Şişli - İstanbul Tel : 46 70 75 - 76 - 77

both from the plant as well as from the market. If these too yield good results the firm is invited to the Institution for enactment of the contract.

Under the terms of the said contract the TSE requires the right to run tests on the products at frequent intervals without notice to the firm, and the latter requires the right to use the TSE mark for as long as the said tests continue to yield satisfactory results.

The first such contract was concluded in 1966 for electric cables, which contract was followed by another the next year again on electric cables.

The firms that have thus been authorized are indicated on the following pages. From this list it will be seen that 30 firms, manufacturing 33 separate products, have enacted contracts to use the TSE Mark.

In order to ensure wider implementation of such controls the TSE has cooperated with the State Planning Organization, as a result of which the TSE mark has been made obligatory in the purchases of official organisations, which obligation has been spelled out in the 1970 and 1971 Implementation Programs of our Development Plan. Even previous to such obligations, certain Government organizations had already made it a rule to buy only goods with the TSE mark. Among these can be cited the General Staff, the Etibank, and the Ankara, İstanbul and İzmir municipalities.

STANDARD FOR NOMENCLATURE, SHAPES AND DIMENSIONS OF BRUSHES AND INTEGRATING BRUSH PARTS FOR CYLINDRICAL COMMUTATORS AND SLIP RINGS ELECTRICAL MACHINERY p. 18-19

In this article, the newly accepted Turkish Standard for «Nomenclature, shapes and Dimensions of Brushes and Integrating Brush Parts for Cylindrical Commutators and Slip Rings Electrical Machinery» is introduced to the readers.

STANDARD FOR TOBACCO p. 21

As our readers will remember, the standard for «Turkish Tobacco» has been accepted as 1000th Turkish Standard by TSE Technical Council in last April.

TÜRK STANDARDLARI ENSTITÜSÜ ADINA SAHİBİ VE BAŞYAZARI : FARUK A. SÜNTER	: VELİD İSFENDİYAR
MÜESSESE MÜDÜRÜ : MUZAFFER UYGUNER	
GENEL YAYIN MÜDÜRÜ : İ. TANER BERKÜN	
BASILDIĞI YER : Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Matbaası - Ankara	
TELGRAF ADRESİ : STANDARD — ANKARA	
TELEFON : 17 19 31 - 17 91 24/69	
POSTA KUTUSU : 73, Bakanlıklar — ANKARA	

Yazilar, Derginin ve yazarin adi anilarak aktarilabilir.

In this article, technical information is given about the standard for «Turkish Tobacco».

ISO, IEC RECOMMENDATIONS AND TURKISH STANDARDS

p. 23

After the TSE set up and became a member of IEC and ISO, it became a partner in the operations of the said two organizations. Thus, the TSE has acquired the right to take advantage of their recommendations, to translate these into Turkish, and to use the said recommendations as Turkish Standards.

In connection with this implementation the following principles were laid down :

(a) Standards on materials will not be translated as is but advantage will be taken of them in formulating Turkish Standards.

(b) Recommendations on measures, terms and methods will be translated as is, and will be accepted and published without changes and without making counter suggestions.

However, a tendency to utilize ISO and IEC recommendations on materials as is has been indicated in the 1971 General Assembly, as a result of which 80 ISO and IEC recommendations have been adopted as is during the 1970-71 work period. Upon investigation of these, it is seen that these comprise the following:

- 36 recommendations on measures
- 29 recommendations on testing methods
- 9 recommendations on terms and symbols
- 3 recommendations on marks indicating conformity with standards
- 3 recommendations on materials

The recommendations on material comprise basic information on zinc ingots (TS 951), dimensions and tolerances of flat power cables (TS 964), and the bases for manufacturing and operating patentiometers without wires (TS 1011).

It is to be recommended that at a time when we desire to sell industrial products to world markets as a member of the Common Market, recommendations laying down basic rules are being adopted and implemented.

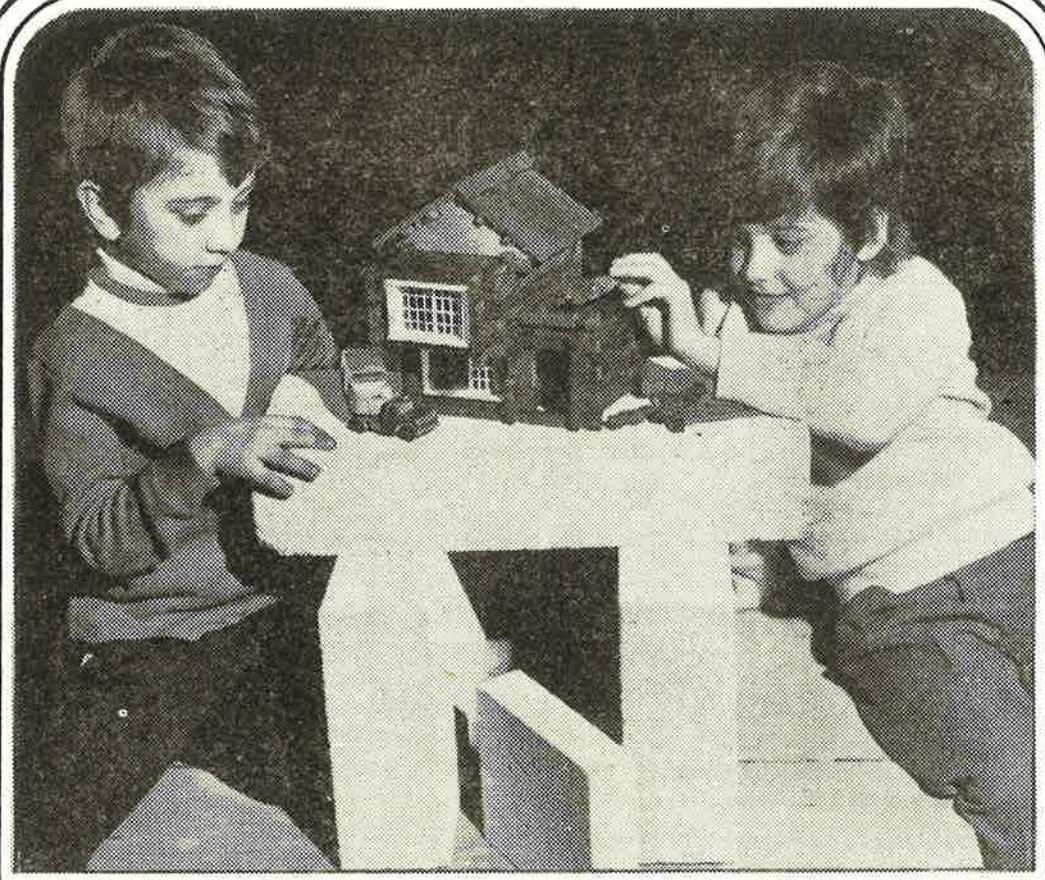
İLAN TARİFESİ

Tam sahife 800 TL	1/2 sahife 450 TL	1/4 sahife 250 TL
----------------------	----------------------	----------------------

Kapak içeri ve arka kapak 1000 lira.
İlave renk başına 250 lira fark alınır.

ABONE ŞARTLARI

ADİ POSTA		UÇAK POSTASI
Yıllık	12 Lira	Abone bedeline uçak postası ücreti ilâve edilir.
6 aylık	6 Lira	
Sayı	1 Lira	

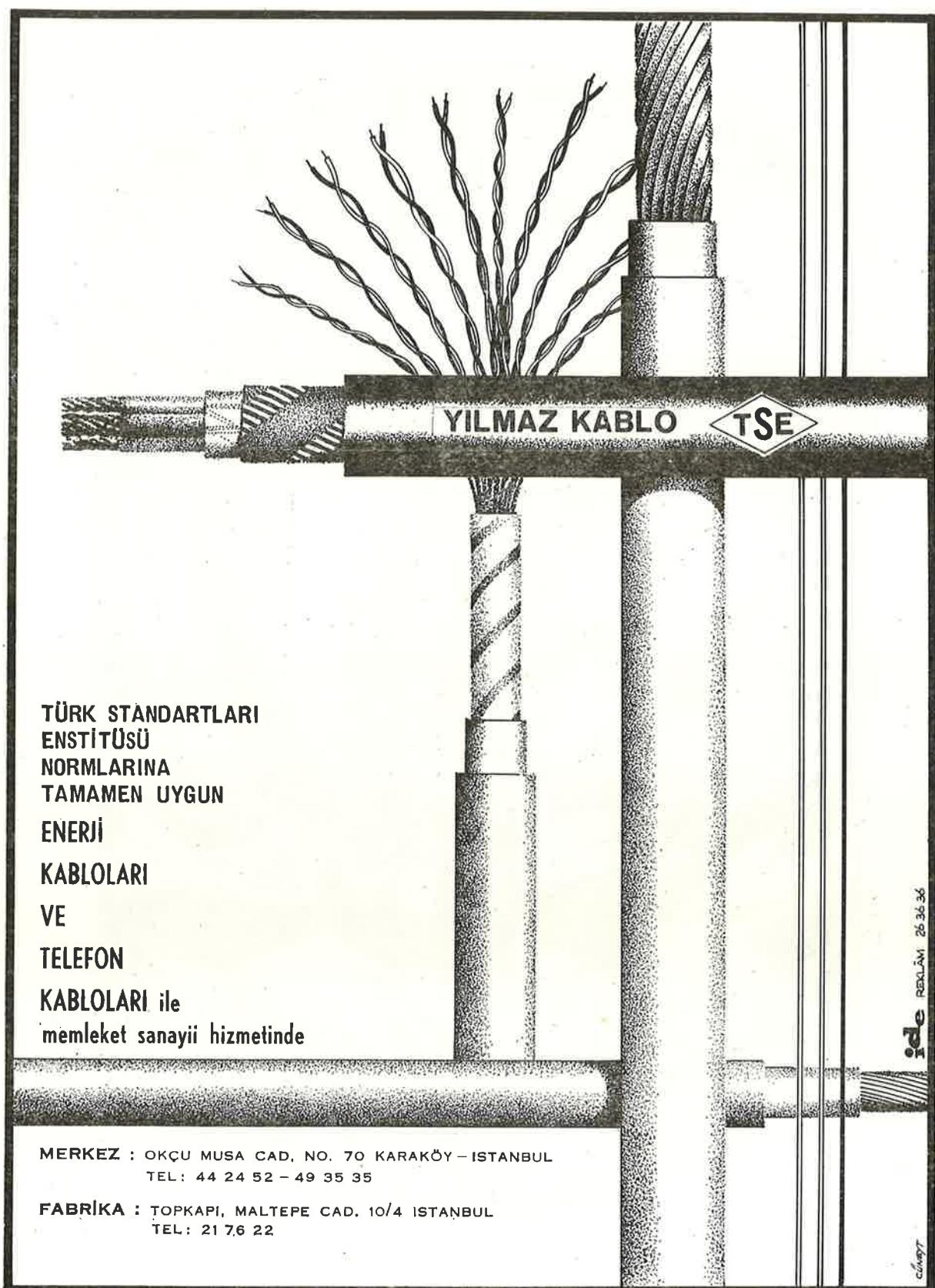
**BUGÜN
TAHTA İLE
GELECEKDE
YTONG'LA...**

TÜRK YTONG SANAYİ A.Ş.
Atlantik han Fındıklı İstanbul
Tel: 45 4118

YTONG
istikbalin yapı malzemesidir

ayansızır 470899

Standard — 139

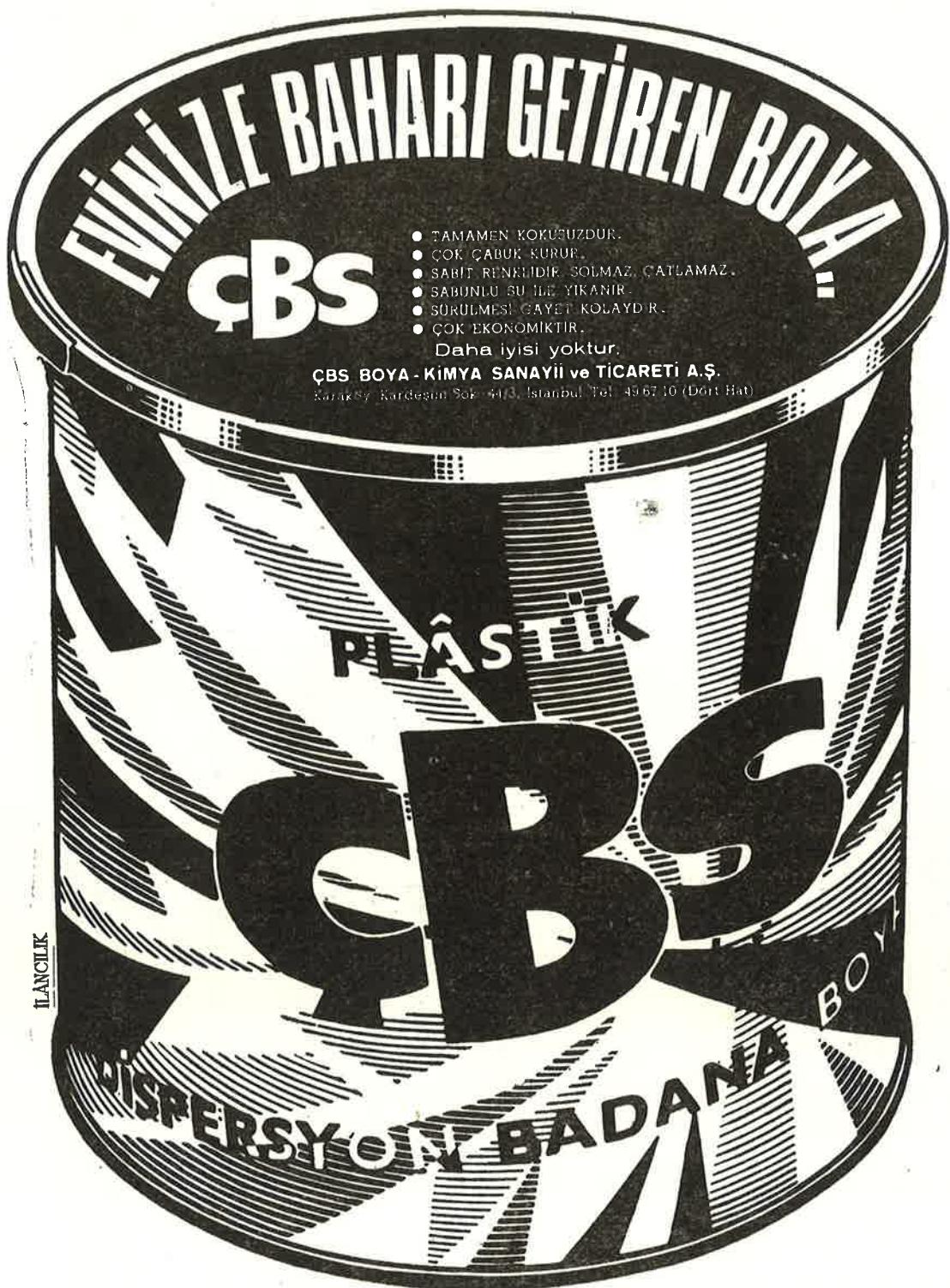
TÜRK STANDARTLARI
ENSTİTÜSÜ
NORMLARINA
TAMAMEN UYGUN
ENERJİ
KABLOLARI
VE
TELEFON
KABLOLARI ile
memleket sanayii hizmetinde

MERKEZ : OKÇU MUSA CAD. NO. 70 KARAKÖY - İSTANBUL
TEL : 44 24 52 - 49 35 35

FABRİKA : TOPKAPI, MALTEPE CAD. 10/4 İSTANBUL
TEL : 21 76 22

ide REKLAM 263626

Standard — 141

Standard — 137